Ч. 161 (14.704). Львів, неділя 25. липня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно 15.00
Піврічно 30.00
Річно 60.00
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Українізують московську меншину в УССР.

НАГІНКА МОСКОВСЬКОЇ ПРЕСИ

„Правда" нарікає, що влада УССР примусово українізує московську меншину на території республики.

Цей заміт остільки цікавий, що негайно після виборів центрального комітету КП(б)У, які відбулися недавно, прославляли нових членів як довірених людей Сталіна.

Згадуючи про арештування в українському радієвому комітеті, „Правда" пише: „Банда ворогів кермувала українським радієм і розміщувала всюди своїх людей, вихісновуючи недбальство українських комуністичних організацій. Становище центрального комітету КП(б)У більше як дивне. В Києві навіть не звертають уваги на вістки про діяльність шпигунів."

Не виїзджайте на відпустку чи на вакації доки не обезпечити свого мешкання від крадежі-влому в ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР" у Львові, вул. Руська ч. 20, тел. 205-47.

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові, вул. Третього Мая 15. приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив усіх видів дає кредити на піднесення господарства і промислу.

ГАЛИЦЬКА КАСА ОЩАДНОСТИ У ЛЬВОВІ
НАЙСТАРША ОЩАДНОСТЕВА ІНСТИТУЦІЯ
ОСНОВАНА В РОЦІ 1843
ОЩАДНОСТЕВІ КНИЖЕЧКИ З ПОРУКОЮ ДЕРЖАВИ
ЗАСЯГ ДІЛАННЯ — ЦІЛА СХІДНА ГАЛИЧИНА
ЗАМІСЦЕВІ ВПЛАТИ П. К. О. 500.196.

Комітет неінтервенції шукає виходу зі сліпої вулички.

Як подає „Таймс", французький амбасадор Корбен відвідав учора вечором льорда Плімута й міністра Ідена, опісля вночі відїхав до Парижа, щоби нарадитися зі своїм урядом і в понеділок рано вернутись до Льондону. В понеділок або у вівторок мабуть скличуть комітет неінтервенції.

Амб. Корбен заявив мін. Іденові, що французький уряд готов погодитися на іншу процедуру, щоби вийти з теп. безвихідної ситуації, в яку попав комітет неінтервенції. А саме бріт. уряд розіслав би усім 27-ом урядам, обєднаним у комітеті неінтервенції квестіонар з усіми внесками британського пляну. Цим способом комітет пізнав би точно становище усіх своїх членів супроти цілого пляну Ідена та його поодиноких частей, що було би неможливе при дискусії над тим, у якій черзі має іти дискусія над поодинокими внесками.

ЧИ ФРАНЦУСЬКІ КОРАБЛІ ПЕРЕВОЗЯТЬ ДОБРОВОЛЬЦІВ ДО ЕСПАНІЇ?

Марсельська преса рішуче заперечує вістку, яку подали німецькі часописи: що французький пароплав привіз з Марока до Марсель 800 марокканських легіонерів, що мали виїхати до Еспанії. Як стверджує комунікат, від 11. до 15. ц. м. причалило до Марсель лише 42-ох французьких вояків, що мають відпустки.

Нанкін проти договору Японії з північно-китайською автономною владою.

Як ми згадували, 19. ц. м. японське командування заключило договір з головою політичної ради автономних провінцій Чагар і Гопей Сунчеяном, на основі якого мають усунути китайських урядовців — прихильників комунізму, завести японську цензуру шкільних підручників, та припинити всяку протияпонську пропаганду.

Китайські урядові кола не коментують тієї вістки, лише стверджують, що якщо зміст договору справді такий, він не годиться з 4. точкою заяви марш. Чанкайшека, тому нанкінський уряд не може його приняти. Китайські офіційні кола називають крок Сунчеяна зрадою і уважають, що не вдасться оминути військової акції нанкінського уряду.

Заступник нанкінського генерального штабу ген. Сіюнтін приїхав потайки до Паофу (провінція Гопей), на переговори з тамошніми китайськими провідниками. Він зажадає мабуть, щоби Сунчеян вияснив своє становище до Японії.

Югословянський парлямент ратифікував конкордат.

Скупщина ратифікувала учора в другому читанні 166-ма голосами проти 129 конкордат з апостольською столицею.

Прем. Стоядінович заявив, що тепер ще не предложить конкордату сенатові, бо у міжчасі хоче переговорити зі сербською православною церквою, щоби голосування у сенаті пройшло серед кращої атмосфери.

СЕРБСЬКИЙ ПАТРІЯРХ ПОМЕР.

З Білгороду повідомляють, що минулої ночі, 2 мінути по півночі, помер патріярх сербської православної церкви Варнава.

Християни прилучуються до курдійських повстанців.

Як подають з Дамаску, до курдійських повстанців прилучились вірмени і несторіяни; тепер ідуть завзяті бої на південний захід від озера Ван. Як говорять, повстанці хотять вислати окрему делегацію до сусідних мусулманських країв.

З огляду на повстання перервано праці над будовою залізниці крізь Мардін і Сірт до Іраку і Персії.

Манівці польської консолідації.

Львів, 24. липня 1937.

Коли ми прислухуємось такому популярному сьогодні у Львові консолідаційному гаслові та придивляємось, як важко йде та консолідаційна акція, які пристрасти викликує та на які трагічні колоди надибує на своєму шляху, то мимохіть нагадується паралеля з нашими українськими відносинами.

I

Структура польського громадянства щоправда в багато дечому відбігає від суцільної структури українства. Є у поляків сильна група поміщиків, є група магнатів (одиниці зпоміж поміщицтва, назагал зубожілого, та великі промисловці), є багатирі, які збагатились вже на люкративних і синекуральних посадах, є досить сильне міщанство, є врешті урядница верства. Але в усіх тих групах помітні щілини або недостачі: фінансієра розмірно дуже молода і здебільша мало самостійна, поміщицтво розбите й налякане маревом примусової парцеляції з інтеренцією влади при самій розпродажі землі, міщанство незорганізоване, як сила політична, — урядництво не має ще свого обличчя та не має такої традиції, як напр. бюрократії старих держав. Найсильніша не тільки числом, але й потенціяльними можливостями у поляків це все ще селянська верства, — так само, як у нас, — і то однаково польський середняк, що й малоземельний селянин. Численна й патріотична польська інтелігенція — ідеольогічно страшенне розпорошена, розбита поміж усі істнуючі пречисленні політичні партії, в масі інертна й мало взагалі цікавиться суспільно-політичними справами (головно у т. зв. Конгресівці), притуплена особливо від часу, коли почалось „усуспільнювання урядництва", себто, від коли державний апарат перейняв на себе (зовсім непотрібно, зі шкодою для громадських справ і для престижу задрядного адміністраційного апарату) — функції громадського чинника. Врешті й сам службовецький апарат не перейнявся тими засадами, що їх повинні мати урядовці у державах з централістичною бюрократичною системою: бачимо це наглядно на нотторійному нахилові місцевих адміністраційних урядовців видомлюватися зпід централізаційної схеми, не підпорядковуватись однолитним напрямним, робити на власну руку всякі речі по власній вподобі.

Сільський елемент, який при всьому свому консерватизмі є елементом наскрізь індивідуалістичним: індивідуалістична та радше анархі-

Важне для тих, що купують срібло

Фабрика срібних виробів

Г. Л. Нойман — Львів

Улиця **Кохановського 21.** Тел 2-6-74

звертає увагу заінтересованих що її взори срібла нею проектовані і засобдені у фабричний знак та напис фабрики, а подібні взори продавані в торговлі без ...ого знаку є лише незручними копіями її оригінальних моделів. Дістанете у Львові лише безпосередньо у фабриці та у всіх більших юбилерських крамницях у цілій Польщі.

...ва інтелігенція; цілком ліво настроєний міський і сільський польський пролетаріят, — це ті соціяльські суспільні верстви які ...іщуче „...ав... левіі" на — демократію. Додаймо ще одну рису, таку схожу з українським світом: демократичну традицію. І в нас і в поляків історична демократія виявлялась неоднократно у формах дуже негативних: українська козаччина, що вироджувалась у гайдамаччину й коліївщину, та польська шляхеччина, що вироджувалась у „ліберум вето", — це безумовно кепські зразки до наслідування у XX. століттї. А проте це не тільки традиція XVII. і XVIII. ст., але й демократії XIX. століття, себто тих зорганізованих форм громадського життя, які довели до відродження і польської і української національної сили. Коли в нашому партійно-політичному житті заважали драгоманівські демократичні поуки, то в польському житті демократичні підвалини були признані всіми найповажнішими напрямками польської політичної думки: ППС, нар.-демократія, краківська школа, — ніхто демократії не відкидав, всі в демократії бачили правильний шлях, на якому недержавний нарід може добувати матеріяльні і духові цінности, що стануть підвалиною до державних змагань.

Тимчасом ані тієї суспільно-політичної структури, ані індивідуалістичних прикмет польської вдачі, ані розмірно ще дуже свіжих та вкорінених демократичних традицій польська консолідаційна акція не бере під увагу. Вона стоїть під вражінням двох фактів: виродження польської демократії у т. зв. соймовладстві з рр. 1919/26 і перемоги протидемократичних течій у кількох чужинецьких державах. Перше — відштовхує, друге — приманює. Але одно і друге доводить до неправильних висновків, так само неправильних, як їх виводять наші реформатори українського життя, що в нинішній нашій дійсності бачать невдачу всіх наших політичних партій, а в італійському фашизмі чи німецькому націонал-соціялізмі чудовий приклад до наслідування, — і проголошують тези, які не мають для нас ніякого практичного застосування. Бо можна не наслідувати польського партійно-політичного розпорошення та еготизму, — але й не треба відразу викреслювати з політичного словника слова „партія" чи „клюб". Польською консолідаційною акцією керує радше нехіть до старих форм вияву політичної організації, як свідомість потреби й доцільности виразних інших форм.

Замісць „демократії" щораз виразніше місце у тій акції почало займати слово „націоналізм". Свідомо кажемо „слово", — бо коли поняття націоналізму сьогодні в цілому світі дуже простягнє і пливке, то спеціяльно у польському громадянстві та ще й в ОЗН — воно має найріжнороднійший зміст. Можемо на те почути: в цьому я річ, що такий ОЗН може зібрати в своїх рядах всіх польських націоналістів від Грабика до Мацкевича, ба навіть і Ґертиха і людовців і хадеків і деяких пепесів, бо чейже і Недзялковський це польський націоналіст з традиційною соціялістичною поволокою. Очевидно, що коли поняття „націоналіст" утотожнювати з поняттям „патріот", тоді можна вбгати в одну організацію все національно свідоме населення. Однак це фікція: і оперувати такою фікцією на довгу мету страшенне небезпечно, бо в той спосіб підтягувані під спільний знаменник націоналісти ріжняться між собою щонайменше так само, як ріжнилися члени ріжних політичних партій або члени 1-ої і 4-ої бригади з одного колишнього ББ.

Той первородний гріх починає загрожувати й ОЗН. Передусім націоналістичне з усіх звеличників якоїсь доктрини найбільш заздрісні на свою назву, до якої приписують собі монопольне право. По-друге, в рядах табору, що має обкоплювати найширші кола громадянства, опиняється справді здебільша той націоналістичний елемент, який гуртувався колись у народово-демократичній партії, — саме з найгіршими демократичними звичками, що саме виродили польську демократію. В той спосіб консолідація польського громадянства, що розпочалась на протидемократичній базі з всеобхоплюючим гаслом націоналізму (цього слова декларація полк. Коца не вжила, але воно в одній з перших і останніх редакцій тієї декларації передбачувалось, про нього фактично казалось, а нині отверто пишеться і по назві) залишила поза своїми скобками всі правдиво демократичні групи і всіх доктринерів націоналістів, які тільки оздобились на „конкуренцію". Зате до тої акції негайно зголосились елементи, які йдуть за всяким почином, що користується прихильністю влади, пристала туди частина ідейних одиниць з давнього ББ і велика частина колишньої, нині розбитої сидеції, що шукає пристановища і форми вияву під іншою фірмою.

Звичайно, що така консолідація не вдоволяє і самих польських патріотів. Тому йде у польській пресі палка дискусія, лідери ОЗН не виявляють конкретних програмових завдань ні в одній жит.-актуальній ділянці, зате від час до часу чуємо про здогадні пляни ОЗН переводити такі реформи, які були бодай частинним наворотом до демократичних форм (напр. реформа виборчої ординації, бо з нинішньої ординації не є, здається, вдоволений ані один розумний поляк ані не-поляк, включно з самими її авторами). З другого боку у проурядовому польському таборі, що його здебільша можна вже утотожнювати з ОЗН, маємо до діла з щораз яскравішими проявами крайнього націоналізму, якого динаміка звертається передусім (чи може й виключно) проти національних меншин.

Не маємо найменших сумнівів що така консолідаційна акція находиться на манівцях. Консолідація сама для себе, як ціль сама в собі, є так само пустим ділом, як кожна політична акція, яка не має конкретних практичних цілей. Консолідація громадянства потрібна і доцільна тільки для переведення точно означених конструктивних завдань, таких завдань, які саме можуть творити спільну плятформу для людей і груп ріжних світоглядів. Консолідація італійців, яку перевів фашизм, була необхідна не тільки як чинник негації супроти анархії, поширеної комуністами, але передусім для 1) господарських реформ і 2) переведення конкретних закордонно-політичних плянів. Націоналізм німецький мав ще ширші конкретні цілі: відбудова армії, перебудова державного устрою, відзискання міжнароднього престіжу через відірвання себе від женевського терену, протидіяння асиміляційному гонові німців у діяспорі і т. д. Нічого й казати, що так само, як італійський фашизм, так і німецький націонал-соціялізм зродився на найбільш підхожому, специфічному психольогічному ґрунті, на підбудові національних питоменностей. В одному і другому випадку грала теж величезну ролю — реакція на поведінку чужинців, почуття кривди від закордонного світу.

Коли наші люди забувають про ці речі при проповідуванні націоналізму з ріжними фашистівськими орнаментами, то роблять шалену помилку: консолідація у нас можлива, потрібна доцільна, необхідна, але для цілої низки конкретних актуальних справ, яких не можна перевести без такого внутрішнього замирення. Те саме у поляків. Але в одному і другому випадку це можливе при передумові, що будуть виключені чинники, які немов автоматично перекреслюють консолідаційну ідею. Таким чинником є нетолеранція, брак почуття обєктивізму та справедливости для ідей і змагань, які мають інші земляки. У польському громадянстві, яке є громадянством державницьким і мусить думати державницькими категоріями, що не все покриваються з категоріями національними (членові нації може щось бути приємне або байдуже, державній рації ця сама справа неприємна або дуже близька) — той чинник взаємної толеранції мусить грати ще більшу ролю: він мусить бути ще глибше вкорінений, бо мусить торкатися цілої низки ділянок державної політики. Тимчасом толерантність і гін до компромісів — цеж саме підставова прикмета демократії.

Консерватор

безконкуренційний засіб до консервування конфітур, соків, маринат і т. п.

Дістанете у всіх крамницях

Ми, українці, не маємо потреби побиватись за польською демократією, бо зазнали від неї всього найгіршого. А проте нема ніякого сумніву, що саме меншинева проблема була та, на якій перевернулась польська демократія, відступивши при ній від суто-демократичних засад та пішовши за протидемократичними націоналістичними вказівками лжедемократів. У відродини польської демократії не маємо великої віри. Але маємо глибоке переконання, що коли не йтимуть у наших сусідів поважні зусилля відродити у себе чисту демократію, то й із консолідаційних змагань нічого поважного і путнього не вийде. Тільки засаднича боротьба з усякою непримиримістю, тільки проповідування гасла політичного лібералізму може створити у поляків атмосферу, яка належалаб до моральних „імпондерабілій" консолідаційної акції. Приймім наприклад, що протиукраїнська і протижидівська плятформа булаб тою базою, на якій прийшлаб найширша консолідація польського громадянства всіх напрямків. То чи така негативна плятформа буде вистачати? Чи державі принесе вона хосен? Чи у практичних вислідах вона взагалі оправдає потребу консолідації?!

Атентат на полк. Коца кидає яскраве світло на манівці польської консолідації, яка йде під тим гаслом націоналізму, що в інших групах польського громадянства інакше інтерпретоване виладовується у ненависти не тільки до інородців, але й до земляків та доводить до найгірших внутрішньо - польських потрясень. Консолідаційні змагання поляків — це їх внутрішня справа. Ми, як обсерватори збоку, яких ця справа торкається посередньо, можемо тільки висловити помічення: польська консолідаційна акція йде по лінії найлекшого спротиву та приймає деякі ті гасла і деякі такі елементи, які самі собою є запереченням консолідаційної ідеї.

ік.

Прояви протверезіння румунів чи заяви на експорт?

Чернівці, 20. липня.

Вибір д-ра В. Залозецького, предсідника буковинської У. Н. П., на голову конгресу меншин, що відбувся перед тижнем у Льондоні, пригадав, що „є ще одна меншина", на котру не звертали досі особливої уваги чи то через її розмірну безсильність, чи то через упадок первісних ліберальних тез Ліґи Націй.

На всякий випадок зажурив цей вибір певні румунські кола, бо вони добачують в нім „новий успіх української ірреденти". Вони не забули на недавній запит в англ. парляменті, що торкався ситуації української меншини в Румунії. Правда, той запит мав тільки формальне демонстративне значіння, але всетаки вказав на дійсне положення одної призабутої вже меншини...

Другою несподіванкою для тих перечулених опікунів було іменування д-ра В. Залозецького на австрійського почесного консуля в Чернівцях. І ця справа викликала багато шуму, — бо забрали в ній голос не тільки крикливі органи шовіністичної преси, котрим потрібний демагогічний агітаційний матеріял, але й деякі міністри. В наслідку такого загального порушення публичної опінії д-ра В. Залозецького не акредитували, бо — мовляв — „він є чинним румунським парляментарем". Але й донині не іменовано іншого нового австрійського консуля. В Чернівцях урядує тимчасово тільки консулярний агент.

Румунські шовіністи тому не можуть стерпіти ніяких виступів тутешніх українців у широкому світі, бо це — на їх думку — „другорядна меншина"... „Першорядними" малиб бути лише ті меншини, за котрими стоять матірні держави: Німеччина, Мадярщина, Болгарія. І тут місце підчеркнути ту ріжницю, яка істнує між урядовою поведінкою супроти української меншини та інших меншин.

Німці, мадяри, болгари та навіть жиди заселювали теперішню румунську територію виключно або переважно як кольоністи. А проте вони дістають державні допомоги на церкву, школу, ба навіть для своїх просвітніх приватних установ.

Але українці, всюди автохтонне населення, втратили всі передвоєнні школи, навіть право богослуження в рідній мові! Вони не тільки не одержують обіцяних спершу допомог — але й не сміють пригадати в пресі чи на зборах зобовязання із 1918. та 1919. рр. — бо це „ірредентизм"!

В цім змислі дуже вимовне є порівнання між заявами мадярських та німецьких парляментаристів, що використовують кожну нагоду, щоби виборoти нові матеріяльні піддержки, і

тими плятонічними українськими протестами, яких вже не завважують навіть й ті заядлі пресові напасники. Це зрештою не дивниця, бо коли українці домагалися якогось поліпшення, то в такий нерішучий, понадльояльний, загальниковий спосіб, що самі румуни не бачили потреби повертати загарбані права тим, що їх втратили майже без спротиву! Ясно, чому одиноким доцільним способом звернути увагу уряду на сумний стан цієї меншини стали — хоч не хоч — закордонні конгреси; бо в краю вже не цінять занадто частих заяв льояльности чи розпучливих протестів. В краю панує особливе поняття про охорону меншин. Поминаючи вищенаведену ріжницю між тими двома ступенями меншин (державних та „другорядних“), панує тут своєрідний погляд щодо правного положення меншин.

Майже всі румунські теоретики публичного права, а є їх досить, переконані, що національна держава має право асимілювати чужі народности „мирним способом співжиття“. Оправдання такого погляду лежить головно в тім острасі, що признання меншини підметом міжнародного права є тим самим признанням „чужого тіла, ворожого та шкідливого для державної цілости“. Держава (чуємо), це не конвенція — порозуміння горожан, тільки однородна спільнота, якої органічні функції можуть виконувати тільки її члени. Членами є особи „привязані етнічно, морально й матеріяльно до тої національної спільноти“. Меншини самі відокремлюються від тої спільноти й тим самим тратять права членів.

Не тут місце розводитись над отим несеїтним „правничим поняттям“, дарма, що воно просякає вже в деякі законопроєкти. Одначе зазначимо, що ці нові засади не є однозгідні з тими засадами, на яких оперлося само повстання деяких „національних держав“ із 1918 р. Крім того звернули би ми ще увагу на дві заяви, не теоретиків, але реалістів, чинних політиків. Є це заяви двох румунів, політичних діячів ріжних переконань — тільки, розуміється, не українофілів. З одної сторони відомий румунський історик, проф. Йорга, який вже нераз прославився своїми протиукраїнськими виступами (розвязання українського грекокат. вікаріяту в Чернівцях та вивласнення його церкви у Сучаві), — з другої сторони лівий „демократ“, цараніст-радикал Юніян, вибраний в черновецькій окрузі українськими голосами, який проте цілком забув про свої зобовязання супроти українських виборців.

Коли проф. Йорга „науково“ продумує над дальшими засобами оборони „загроженого“ румунського стану на „горішній Молдавії“ (читай Буковині), то посол Юніян старається своїми лівими демагогічними гаслами, якогось-то невиразного большевизуючого „царанізму“ притягнути „все ще відсталих українців“ до спільних з румунами організацій, де вони — очевидно — цілком зрумунщились би.

Видно, що навіть ліві румунські політики стараються використати для румунізаційних цілей звичайний виборчий союз із тими небезпечними меншинами! Але коли там, „на півночі“, появляються якісь познаки масового невдоволення, що іноді вибухають розпучливими виступами, тоді всі ті реалісти підіймають великий крик.

І проф. Йорга признає перед своїми французькими слухачами „Інституту Середньої Европи“ (Париж), що „немає змислу силувати людську душу до якоїсь зміни. Винародовлення це невдатна річ. На цім попеклися мадяри в передвоєннім Семигороді“...

Мабуть тільки за границею придобрів проф. Йорга, — бо признав „меншинам значну ролю в посередництві та співпраці між народами та державами“.

З другої сторони відчуває й посол Юніян відчуження меншин (передусім серед своїх доброзичливих черновецьких виборців) наслідком неможливої урядової практики та закликує до більшої осторожности: „Назовні грозить нам війна, а внутрі не сміємо викликати другої із меншинами!“

Не знаємо, чи заява проф. Йорги була його щирим переконанням або тільки зручним зворотом проти мадярської ревізіоністичної пропаганди у Франції. Трудно теж повірити красномовному п. Юніянові, що він змінився. Мабуть його заклик — це зручний передвиборчий клич.

Тому сумніваємося, чи такі голоси вплинуть на уряд та опозиційні партії. Це повинен усвідомити собі український загал та передусім У. Ч. П., що стоїть перед новими виборами. нч

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

Найбільшою принадою квітів є — запах

Найбільшою принадою жінки є чиста і свіжа цера і гарне пушисте волосся.
Мило TROPIKA дає здорову і чисту церу,
Крем MIAFLOR робить церу делікатною,
Лоціон MIA звіцнює волосся і усуває порпі,
оригінальні з фірми

ГЕНРИК ЖАК — Познань 10.

ФАБРИКА ПЕРФУМ, МИЛА І КОСМЕТИКІВ

ДВА ГОЛОСИ З КРАЮ.

ДАЛЬШІ ВИСЛІДИ АНКЕТИ „ДІЛА“ НА ТЕМУ „НОРМАЛІЗАЦІЇ“.

Друкуючи сьогодні чергові два голоси у нашій анкеті на тему „нормалізації“ (перший забрав голос д-р Дмитро Левицький, гляди „Діло“ з 11-го ц. м. ч. 150, другий — посол Гриць Тершаковець, гл. „Діло“ ч. 152 з 15-го ц. м., третій — д-р Кость Левицький, гл. „Діло“ ч. 155 з 18. ц. м.) пригадуємо питання, які сформулувала була Редакція:

„1) Який Ваш погляд на саму засаду щодо зміни національно-політичної тактики, яка прийшла два роки тому?

2) Який Ваш погляд на дотеперішні наслідки тієї зміни та всю ситуацію, яка існує у польсько-українських відносинах?

3) Який Ваш погляд на наслідки т. зв. нормалізації у внутрішніх українських справах?

4) Який Ваш погляд на хід української політики за минулі два роки?

5) Як, на Ваш погляд, розвинуться дальші політичні події і які завдання стоять перед українським національно-політичним табором?“

Обидва діячі, які нині забирають голос, це громадяни з краю: перший із них, колишній сенатор В. Бараник із Заліщик, другий — п. М. Керюга, господар із Підберізець, член Ц. К. УНДО.

Редакція.

I.
НАЦІОНАЛЬНА ВІДПОРНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ЗМЕНШИЛАСЬ...

1. Проти самої засади зміни національно-політичної тактики партійним проводом УНДО і УПР., спричиненої зовнішніми і внутрішніми обставини, не можна піднести ніяких замітів. Однак та зміна повинна була бути постепенною, від пасивно-вижидаючої і прихильно вижидаючої евентуально аж до фактичної проурядової, — в залежности і в міру виконування наших домагань другою стороною.

2. Зміна опозиційної тактики прямо (впрост) на проурядову принесла відразу другій стороні очевидні і дуже значні користи, а то значне скріплення її становища так назовні як і внутрі, — а рівночасно спричинила дуже значне обниження питомої ваги українського питання так зовні як і внутрі держави. Вслід за цим наступило очевидне погіршення ситуації у польсько-українських відносинах і то так через більше легковаження після заяв льояльности УПРР, як перед ними, як також наслідком збільшеної агресивности польського громадянства.

3. Сильне обниження національної відпорности українського населення, деморалізація значної його частини, яка вважає нормалізацію за плащ хрунівства або засіб до осягнення матеріяльних користей (посад і т. д.), значне обниження авторитету партійного проводу і УПР. в низах і партії УНДО і цілого українського громадянства, вкінці утруднення контакту з іншими національними партіями в загально українських справах, — це наслідки „нормалізації“ у внутрішніх українських відносинах.

4. З перспективи минулих двох літ треба вважати методи української політики, які підкреслювали різку зміну опозиційної тактики на проурядову, і вірне продовжування тих метод цілий час аж досі без огляду на ніякі чи мінімальні практичні осяги та фатальні внутрішньо-українські наслідки — за політично невдачні.

5. З огляду на давню, незмінну і послідовну політичну лінію другої сторони супроти нас та на найновішу політичну лекцію, яку ми дістали, не можемо сподіватись на будуче якоїнебудь добровільної зміни дотеперішньої політики другої сторони і її суспільности супроти нас, і тому, оскільки дальший розвиток політичних подій буде залежати тільки від другої сторони при нашій пасивности, то не ждати нам нічого доброго, а хіба ще дальшого погіршення нашого загального положення.

Перед українським національно політичним табором стоїть найважніше завдання негайно переведення консолідацію всіх українських народніх сил для енергійної самооборони на всіх ділянках національного життя і для постійного скріплювання національної відпорности.

Очевидно, що треба відповідно дотеперішню політичну тактику змодифікувати.

Василь Бараник.

Заліщики, в липні 1937.

Електро-технічне заведення і репарацiйні варштати

ВОЛОДИМИР ПАНЧИШИН

Дрогобич, вул. Пільна ч. 1.

виконує: електричні інсталяції і направу всякого рода електр. машин і апаратів

СОЛІДНО — ДЕШЕВО!

II.
БЕЗ ВЛАСНОЇ СИЛИ — ПРОПАДЕМО...

У звязку з письмом з дати Львів, дня 8. червня 1937 маю честь висловити свою скромну думку на порушені в тім письмі питання:

Ад 1) Мета української національної політики визначена в програмах усіх істнуючих українських політичних партій. Річю політичної тактики є підбирати можливо найуспішніші засоби відповідно до кожночасних обставин. Уважаю, що яканебудь зміна нац.-політичної тактики ніколи не є злою, якщо твереза думка нам цю зміну диктує.

З цих мотивів я засадничо апробую зміну нац.-політичної тактики, що прийшла два роки тому, бо у звязку з міжнародніми подіями, які мали тоді місце, та з огляду на поставу рішальних тоді державних польських чинників, можна було надіятися, що та зміна принесе нам позитивні наслідки.

Ад 2) Але всупереч всяким сподіванням та зміна ні дрібки не поправила польсько-українських взаємин. Навпаки — вона скріпила лише чуйність поважних відламів польського громадянства, яке стоїть на становищі, що з українським голосом не слід рахуватися в ніяких справах держави. Польські державні чинники використали ту зміну для скріплення свого становища і треба признати, що це їм фактично вдалося. Але ми, як нація, на цьому не зискали.

Ад 3) Для внутрішніх українських справ нормалізація не дала ніяких користей. Українське громадянство з початку приняло вичікуючу поставу й обережно пішло за своїм політичним проводом. Одначе брак поважних конкретних користей з „нормалізації“ вплинув на витворення скептичних настроїв навіть у тих, які вірили в інший вислід. В серця поважної частини громадянства вкралася зневіра, а вслід за тим охлялість, збайдужіння до всяких проявів українського політичного життя. Це дуже нездорове суспільне явище, бо присипляється активність тоді, коли її найбільше треба.

Зновуж люди, які від початку категорично з нормалізацією не погоджувалися, гуртуються в окремі групи. Ще інших тяжко вже загалом згуртувати під якимось прапором. Це спричинило розпорошеність громадянства, брак духової спільноти, а в загальному наслідку фактично нас ослабило.

бл. п.

Раймонд Ярош

власник Трускавця, почесний громадянин і президент м. Дрогобича, президент Союзу Польських Живців, президент О. Т. Р., б. маршал дрогобицького повіту і ін.

проживши 62 літ, по довгих і тяжких терпіннях, принявши Найсв. Тайни, помер в дні 23-го липня 1937 р.

Похоронні обряди відбудуться в неділю 25. липня в год. 3-ій пополудні у Дрогобичі, з дому жалоби при вул. Міцкевича ч. 17. на місце вічного спочинку.

ЖАЛІБНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

за спокій душі бл. п. Покійника, буде відправлене в понеділок, 26. липня ц. р. в год. 9-ій рано в тутешнім римо-католицькім парохіяльнім костелі — про що повідомляють прибиті тяжким горем

Сини, Донька, Зять, Невістки і Внуки.

Окремих повідомлень не розсилаємо.

Ад 4) Тяжко характеризувати хід української політики тому, хто не брав безпосередньої участи в ріжних політичних нарадах, постановах і конкретних кроках та не має безпосередніх відомостей про поодинокі етапи тієї практичної політики.

Ад 5) Для вдумчивого обсерватора теперішньої політичної ситуації у Польщі ясним є, що польське громадянство змагає за всяку ціну мобілізувати всі свої сили. Та акція у відношенні до національних меншин має виразно неприхильний характер. Хоч яка політична група візьме керму державної влади в свої руки, нам не слід сподіватися ніяких спеціяльних благ.

З огляду на те перед українським нац.-політичним табором стоїть завдання змобілізувати ввесь громадянський актив під одним прапором, скріпити себе внутрі на те, щоби уявляти особою справжню силу. Без неї пропадемо.

Підберізці, 21. червня 1937.

М. Кернога.

Півофіційний комунікат про атентат на полк. Коца.

„Газета Польска" з 24. ц. м. (ч. 203) помістила такі інформації у звязку з атентатом на полк. Коца:

„Дотеперішні устійнення здається вказують на те, що атентатчик був лише знаряддям в руках організаторів змови, останнім виконавчим звеном. Уся підготова відбулася без його участи. Здогадуються, що злочинець приїхав до Варшави коротко перед атентатом і майже негайно відїхав до Сьвідрів Малих, мабуть у товаристві одного зі змовників, який обзнайомив його з тереном атентату. Якщоб ці здогади справдилися, — вказувало би це на велику прецизію підготовання змови, зорганізованої з великою передбачливістю і знанням терористичної техніки".

ПАТ повідомляє: Вістки закордонної преси у справі бомбового атентату на полк. Адама Коца не відповідають устійненням судово-слідчих властей. Тепер ведуть слідство у Варшаві і поза Варшавою. Слід здогадуватися, що в найближчих кількох днях можна буде виявити деякі подробиці зі слідства.

„Іскра" оголосила комунікат, що у звязку з атентатом сидить 8 осіб.

ПЕРШІ ПІДСУМКИ.

Слідча влада поробила вже перші підсумки. Зібраний матеріял вже розділила і повідомила про дотеперішні висліди слідства вищу владу. Кількох арештованих підозрівають у безпосередній допомозі атентатчикові, кількох у посередній участи в зорганізуванні атентату. Суддя Скужинський знову переслухував у пятницю з ранку арештованих у вязниці при вул. Даніловічовській. Всі арештовані строго відокремлені.

АТЕНТАТЧИКА НАНЯЛИ?

Атентатчик виїхав від своїх батьків ровером. Виїзджаючи з дому атентатчик мав висловитися до своєї рідні: „Як вернуся, будемо багаті".

На ровері доїхав до одної залізничої стації і там сів до поїзду, яким відїхав до Варшави. У Варшаві атентатчик був уже в неділю рано, звідтіля відїхав пополудні до Сьвідрів Малих.

Офіційний комунікат появиться щойно після виконання поліцією деяких доручень слідчого судді.

У ЦАРСТВІ СТАЛІНА.

ПРИЧИНА РОЗСТРІЛУ ТУГАЧЕВСЬКОГО І ТОВ.

Як подає Авас, конфлікт між совітськими генералами й урядом вибух після рішення встановити у кожній воєнній окрузі совіт для скріплення політичної контролі. Хоча командант округи є рівночасно одним із трьох членів цього совіту та його предсідником, все таки найшлися команданти, що обстоювали принцип единого командування й рішуче осуджували систему воєнних рад, що у мирний час підриває дисципліну в армії, а у воєнний час вяже боєві операції. Конфлікт прийняв такі розміри, що прийшлося його ліквідувати відомим способом.

СОВІТИ ШИКАНУЮТЬ МАНДЖУРСЬКІ КОНСУЛЯРНІ УРЯДИ.

Агенція Домеі повідомляє: Совітська влада в Читу і Благовіщенську постійно непокоїть манджурські консулярні уряди в цих містах. На підставі урядових інформацій урядовці манджурських консулятів не можуть виконувати своїх функцій. Органи совітської влади в Читу оплели мандж. консулят колючим дротом. Манджурський уряд вислав у звязку з цим протест до совітського уряду.

Становище Египту в палестинській справі.

Египетська суспільність живо коментує загадкове становище свого уряду, який не висловився у справі поділу Палестини. Припускають, що премієр займе становище до цієї справи щойно тоді, як британський уряд офіційно висловить свої наміри супроти Палестини. Крім того египетського премієра вяже виступ регента, кн. Мухамеда Алі, який недавно вислав до Лондону проект палестинсько-сирійсько-трансйорданської конфедерації.

СТРАЙК У ТРАНСЙОРДАНІЇ.

У багатьох містах Трансйорданії вибухучора страйк. Поліція виарештувала чимало арабів, що заохочували населення до страйку; при них найшли зброю, муніцію та бомби.

АМЕРИКАНСЬКИЙ МАНДАТ НАД ПАЛЕСТИНОЮ.

В англійській пресі появились поголоски, немов би Злучені Держави хотіли обняти мандат над Палестиною.

Американський державний секретар заявив, що ця справа була предметом виключно теоретичних роздумувань, а не конкретної пропозиції.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

Містифікація чи провокація?

ДИВНА ІНТЕРПЕЛЯЦІЯ В СОЙМІ.

На надзв. засіданні сойму 23. ц. м. зголосив пос. Жиборський з Підгаєччини інтерпеляцію на руки голови ради міністрів і міністра внутрішніх справ у справі актів саботажу в Підгаєччині. Пос. Жиборський у своїй інтерпеляції каже, що в останніх місяцях українське населення в Підгаєччині виявило агресивність супроти поляків і що ця агресивність зростає щодня. Проявами тієї агресивности є акти терору, організовані українськими боївками, головне в тих місцевостях, де польське населення в меншости. І так знищили державний герб у школі в Юстинівці, в Мужилові; знищили портрети марш. Пілсудського й през. Мосціцького; вбили в селі Стадніні польського кольоніста Яна Томасіка, тому, що він не хотів своєї землі продати українцям. Дня 23. червня вбили коменданта „Стшельця“ в Таврові.

Про реакцію з боку влади і відомі події в Підгаєччині та Бережанщині пос. Жиборський нічого не згадує.

Пос. Жиборський питає, що задумує зробити голова ради міністрів і міністр внутрішніх справ, щоби польському населенню запевнити спокій і безпеку та приборкати невідповідальних українських політиків, які вважають кожний акт „вирозумілости“ уряду як обяв слабости, та що задумує зробити уряд, щоб запевнити на цих теренах послідовну національну політику.

Далі посол запитує, чи голова ради міністрів знає відозву, що її Українська Парляментарна Репрезентація видала до українського народу нібито такого змісту: „Український Народе! — на твоїй землі ворог! Озброєні орди москалів, ляхів, чехів і румунів безкарно гуляють, грабуючи твої скарби. Того всього ще мало. Вони хочуть видерти твою прадідну землю. Хочуть зробити тебе дідом, на українській землі хочуть поселити мазурську голоту. Український Народе! Не давай землі мазурам, вступай в організацію „ряди борців“. За українську землю, український уряд! Знаєш, що тобі не поможе ніхто — ні комуністи, бо вони за совітською Росією, ні соціялісти, бо вони за соціялістичною Росією. Ти ставай за Україною.

Справедливий лад на Україні заведе тільки українська національна революція, зміцниться український уряд. Господарем на українській землі буде тоді український нарід, як твої сини станут у рядах українського війська під українським державницьким прапором. Українці, спішіть усі на маніфестацію, що відбудеться в год. 12. перед представником польської влади — старостом.

Підписані: УНДО, Українська Парляментарна Репрезентація, Українська Соціялістична Партія, Українська Національна Партія „Однова“(?) і Комітет Оборони Української Землі.

На іншому місці подаємо офіційний комунікат президії УНДО й УПР, що згадана відозва є звичайною провокацією.

*

СПРОСТУВАННЯ ПРОВОКАЦІЙНОЇ БРЕХНІ (Комунікат).

Польська преса, зокрема „Дзєннік Польскі“ з дня 24. VII. ц. р., цитуючи інтерпеляцію посла Жиборського в справі терористичної акції в підгаєцькому повіті, подає зміст згадної відозви Українського Національно-Демократичного Обєднання, Української Парляментарної Репрезентації та інших українських партій у земельній справі.

Отсим стверджуємо, що ніяка відозва Української Парляментарної Репрезентації та Українського Національно-Демократичного Обєднання такого чи тим подібного змісту не появилася і що приписування такої відозви українським політичним чинникам виглядає на звичайну провокацію.

ЗА ПРЕЗИДІЮ УНДО Й УПР.

Василь Мудрий Володимир Целевич

Дмитро Великанович.

Великий вибір!
Ковдри — матераци, повні шлюбні виправи. Капи — фіранки, ПОДУШКИ з пір'я
Цінники даром і оплачені
Антін Петрушевський
(давніше Коральницька ч. 6).
тепер тільки **Львів, вул. Галицька ч. 20.** **Тел. 213-33.**
Ціни фабричні!

З останнього шляху пок. д-ра Т. Окуневського.

В середу 21. липня ц. р. Городенщина, а з нею й Покуття з Гуцульщиною, прощали свого довголітнього провідника й організатора д-ра Теофіля Окуневського величавими похоронами, що рівночасно були й небуденною українською національною маніфестацією. Хоч це найвищий жнивний сезон, число учасників похорону виносило коло чотири тисячі під проводом 22 священиків з дек. о. Стрільчиком на чолі; між приявним духовенством були теж два місцеві польські священики. На жалібну маніфестацію прибули також сенатор д-р Антін Горбачевський з Чорткова і посол д-р Степан Баран з Тернополя, делеґати зі Станиславова, Коломиї, Заліщик, рідних сторін Покійного на Гуцульщині і громад городенського політичного повіту, в якім пок. д-р Теофіль Окуневський працював 47 літ, себто від 1890 р. коли поселився в Городенці як адвокат. Не забула про Покійного як визначного адвоката й діяча Адвокатська Палата у Львові і Союз Українських Адвокатів, висилаючи на похорони свого відпоручника в особі д-ра Володимира Старосольського.

Офіціяльну участь в похоронах взяв станиславівський віцевоєвода Зайдліц як відпоручник воєвідського самоуправного виділу, якого Покійний був довгий час визначним і діяльним членом, городенський староста Рутковський, управа міста, суд і палестра, не кажучи вже про українські місцеві установи, що видали численні посмертні клепсидри й під проводом місцевого адвоката д-ра Романа Комаринського занялися зорганізуванням величавих похоронів. Впорядчиками ладу була місцева українська молодь. Вінців з лентами й написами, якими обвішано сани з домовиною і несено окремо у жалібному

Пудер „МЕРІДА“ є окрасою лиця жінки!
Брилянтина „МЕРІДА“ оформлює зачіску мужчини!
Порошок „МЕРІДА“ запорука здоровля і білих зубів!

Українська фабрика косметиків
„МЕРІДА“
Львів, — Кампяна 15.

Ф. АЛЯХНОВІЧ. 19

7 літ на Соловках.

ПЕРЕД МАРЕВОМ СМЕРТИ.

Як ріжно поводяться люди перед маревом смерти! Індивідуальність кожної людини виступає в таких хвилинах незвичайно яскраво. Один паде на коліна, скімлить, хватає своїх катів за ноги: „Товариші, заждіть! Ще хвилинку!“ і т. д. Інший зі страшними проклонами, з очима набіглими кровю, кидається на конвой, але швидко по сильнім ударі пястуком у голову, тратить свою відвагу. Ще інший верещить на ціле горло, виспівуючи цинічні пісні, немов намагаючись заглушити у собі власним криком страх перед смертю. Більшість іде пасивно, як барани, що їх ведуть на заріз, ноги відмовляють їм послуху, мліють, їх волічуть попід руки, щоб не впали і не стримували походу засуджених.

До 1929 р. розстрілювали на цвинтарі при світлі ліхтарень. Засуджені ставали над берегом викопаного для них долу й тут один із співробітників ІСО, часто сам начальник тієї установи, товариш Дехтярев, стріляв засудженим у зад голови з нагану.

Відтак місце екзекуції змінили. Бо при самім цвинтарі стояв поверховий дерев'яний будинок, в якому мешкали увязнені жінки.

Влада вирішила, що приглядатися екзекуціям небажана річ і перенесли екзекуції до дезинфекційної камери, положеної у крузі мурів соловецького Кремля. Мало це ще й цю вигоду, що в льоху камери не чути було вистрілів, крім того близько було від ізолятора — кількадесять метрів через площу. По відбутій екзекуції приїздили вози з сельхозу (хліборобське господарство) і при допомозі змобілізованих в тій цілі командантів сотні, вантажили трупи і відвозили їх за цвинтар до згори приготовленого долу.

Згодом місце екзекуції перенесли до віддаленої 10 км. від Кремлю місцевости Саватєво і там теж уладили карну сотню, до якої замикали кандидатів на той світ.

Одного весняного дня в 1929 р. розійшлася по таборі вістка, яку передавали собі з уст до уст, що в таборі арештували більше, як 70 осіб. Арештували їх буцімто під замітом змови, що мала на меті захопити один із кораблів, що курсують між Соловками та суходолом. По кількох місяцях коло 30 осіб звільнили. Довідатись від них, що їм закидали, які їм ставили питання, годі було, бо вийшовши з таких важких „тарапатів“ завзято мовчали. Автім розголошувати те, про що питає слідчий суддя і те, що йому відповідають, якнайгостріше заборонено. Є це повна тайна, яку погребують у копицях справ ІСО і в несамовитих споминах того, що вийшов ціло з тяжкої пригоди.

Минали місяці й ми забули про наших товаришів замкнених в ізоляторі. Та раптом, одного осіннього вечора до концерту мев, що вертались з жиру над морем, вдерся новий, також неприємний голос. Перед ізолятором стояв пес і витягаючи голову в сторону одного з закритих щитом вікон, жахливо вив.

Собаку пізнали: був це пес одного з увязнених в ізоляторі, Г.—ського.

Були це часи Неп-у, голоду в таборі ми не знали, тому теж ті, що не мешкали в загальних сотнях, могли собі дозволити на таку витрибеньку як пса. Г-ський був управителем одного зі соловецьких підприємств, тому мав свій мешкальний куток при підприємстві і мав при собі чотироножного приятеля.

На те собаче виття звернули стільки уваги, що собаку відігнали, прийшов небавом новий власник і взявши його на смичу, потягнув за собою.

Цього вечора, кілька годин пізніше, життя в таборі завмерло. Команданти пильнували своїх відділів, щоб ніхто носа не висунув на вулицю,

„ЗОРЯ“ ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
у Львові, вул. Кордецького 50
Тел. 260-04. ПКО 503.851.
поручає власні вироби найкращої якости:
ПАСТУ до взуття „Елеґант“ терп. і воск. у всіх красках
ПАСТУ до взуття „Елеґант“ люкс, в тубах у всіх красках
ПАСТУ до підлоги „Французька маса“ (фротеруючу і фарбуючу)
ВІСК до підлоги — СИНКУ до біля помадкову коронову — ШВАРЦ до чобіт — ВАЗЕЛІНУ до шкір — ВІСК шевський — СМОЛУ шевську чорну і білу — МУХОЛАПКИ.

поході, було 80. Чорну домовину, прикриту козацьким звичаєм червоною китайкою, за гуцульським знову звичаєм уміщено на простих санях, до яких запряжено три пари волів, що й відвезли Покійного на місце вічного відпочинку.

*

Покійний д-р Теофіль Окуневський, уроджений в Яворі на Косівщині, походив зі старої священичої родини, яка видала чимало наших діячів, між ними і його брата пок. д-ра Ярослава Окуневського, адмірала лікаря австро-угорської воєнної маринарки і українського письменника. По скінченні ґімназії в Коломиї разом зі своїм братом Ярославом виїхав на університетські студії у Відні, де і скінчив права, беручи рівночасно дуже живу участь в житті віденського студентського Товариства „Січ“. Як кандидат адвокатури працював у Станиславові і Коломиї, не цураючися й народньої, передусім політ. праці. Освічений, красномовний і з природи здібний, вибився вскорі на провідне місце серед галицьких українців і вже на 31-ому році життя, ще як адвокатський кандидат, здобув в 1889 р. посольський мандат до галицького сойму та в якийсь час пізніше до віденського парляменту. Останній раз вибрали його послом до віденського парляменту в 1911 р. з округи Городенка-Заліщики, а в 1913 р. послом до галицького сойму зі заліщицького повіту. Парляментарний мандат мав аж до розпаду Австрії, а опісля за української влади був членом Української Національної Ради, займаючи завжди чільне місце між українськими парляментаристами.

У політичних виступах і праці та в обороні прав українського народу був Покійний незвичайно сміливий і нераз оригінальний, відзначуючись у взаєминах з людьми великою культурою і незвичайною товар. вічливістю. Був рішучим ворогом демагогії і пустомельства і при своєму ідеалістичному підході, мав завжди повне розуміння для політичного реалізму, диктованого обставинами життя. Як рідко бувало та й ще буває серед більших гал. українських політиків, доцінював Покійний величезне значіння преси для пропаганди і організації й тому нераз забирав публично голос на сторінках преси, передовсім у „Ділі“, а часом і у чужій пресі. Німців здавна недолюблював, бо мав деякі славянофільські симпатії, що й зближило його, майже одинокого українця на терені віденського парляменту, до декотрих чеських політиків і діячів, між іншими і до пізнішого президента Чехословаччини д-ра Масарика, з яким оставав у дружніх взаєминах.

Дожив глибокого віку — 79 літ — і до останніх днів свого життя цікавився нашим громадянським життям і брав у ньому визначну участь.

Великі заслуги Покійного як діяча й організатора Городенщини. Перед близько пів століттям застав там відсутність якоїнебудь української організації. Майже всі україн. установи в Городенці — це або його безпосередній твір, або вийшли з його ініціятиви чи поради. Був і непересічним адвокатом і виступав у кількох великих українських політичних процесах перед касаційним судом у Відні, між іншими як оборонець Мирослава Січинського, володіючи в слові і письмі клясичною німецькою мовою.

Цікавився пок. д-р Т. Окуневський і нашою молоддю, не лише університетською, але і тою наймолодшою зпід сільської стріхи чи маломіщанського дому. Тому доцінював велику вагу наших захоронок та дітчих осередків і — очевидно вихованні у рідній школі. Був в останніх часах діяльним головою комітету будови домівки для рідношкільної ґімназії в Городенці і ще на тиждень перед смертю проводив на засіданні того комітету. Знав і вагу віч, яких був одним з організаторів у краю ще перед півстоліттям і виступав там як вічевий референт. Цінив теж виховне значення і національних обходів і ще на три тижні перед смертю брав участь у святі 40-ліття читальні „Просвіти“ на Миколаївському Куті в Серафинцях. Працював майже до останнього віддиху, будучи на два дні перед смертю як адвокат на судовій розправі.

Особисто учинний і ввічливий мав пошану у своїх і чужих, що й підносили промовці — наші і чужі — над домовиною Покійного.

*

Як сказано, останній шлях Покійного був величавою маніфестацією для Покійного. Після відправи у домі жалоби, винесли домовину на вулицю і поклали на санях. Відозвався сумний звук гуцульських трембіт, що прощали заслуженого сина Гуцульщини, а від україн. установ Городенщини промовив тут перший д-р Роман Комаринський, з яким Покійний оставав у близьких дружніх зносинах. Відозвалися знову трембіти і похоронний похід при співі хору і звуках трубної орхестри пішов до місцевої церкви, до якої внесли домовину. По відправі парастасу і панахиди виголосив проповідь о. Лев Бурнаґз, славлячи добре серце Покійного і Його вчинки для віднови церкви і для найменшої дітвори.

І знову винесли домовину і зложили на санях та похід двигнувся на цвинтар. По дорозі перед домівкою „Міщанської Родини“ попрощав Покійного від селян з Котиківки Федір Бережак, а від наших місцевих міщан Ераст Куровицький. Дальше перед судом прощали д-р Вол. Старосольський від Адвокатської Палати і Союзу Українських Адвокатів і д-р Адольф Гессель (по польськи) від місцевого кружка адвокатів. У воротах цвинтаря ще раз в останнє відозвалися трембіти. Після відправи над могилою розпочалися промови. Промовляли: о. Іван Пісецький, парох з Корнева, один з найстарших співтоваришів праці Покійного, віцевоєвода Зайдліц (по польськи) від воєв. самоуправного виділу, сен. д-р Антін Горбачевський від УПР і Центр. Комітету УНДО, староста Рутковський (по польськи) в характері старости, б. сен. Василь Бараник від Заліщиччини, радн. Володимир Кобринський з Коломиї від коломийських установ, пос. Іван Заваликут, як посол округи, д-р Юлій Олесницький від станиславівських установ, адвокат Теодор Матейків від установ Городенки, нотар Володимир Рудницький з О-

бертина від повітової ради і повітового виділу, пані Бахталовська від філії Союзу Українок, Василь Глуханюк, селянин з Тишковець від тишковецьких селян, Іван Василишин з Городенки від Взаїмної Помочі Українського Вчительства, Ян Мазурек (по польськи) від міської ради в Городенці і польських міщан, дівчина від молоді з Котиківки, Микола Шлемкевич, селянин зі Серафинець, майже ровесник Покійного від найстаршої селянської ґенерації села Серафинці, студент Іван Ступар з Городенки від студентської молоді і учень VIII кл. гімн. Рідної Школи в Городенці Гафткович від гімн. молоді.

Ціла похоронна маніфестація тревала від 2. попол. до пів до осьмої вечором і викликала у приявних глибоке враження.

С. Б.

при підприємствах, де ще відбувалася праця, поустављали стійки... А по пустих вулицях Соловецького Кремлю вели з ізолятора вязнів на розстріл.

Собака, завдяки свому шостому змислові, знала заздалегідь про долю свого пана і прибігла на останнє прощання.

ОСТРІВ КОНД

У віддалі 130 км. від Соловок лежить острів Конд. Щоб позбутись калік та інших зовсім нездібних до праці, висилали їх саме на цей острів. Треба зазначити, що великий контингент калік давали лісові роботи, де вязні або відморожували собі долішні кінчини, або добровільно самі себе калічили, відрізуючи собі пальці при руках.

Острів Конд був також місцем заслання для соловецької адміністрації, за ріжні проступки, виконані на терені табору.

СЕКІРКА.

Другим, куди жахливішим місцем кари за провини зроблені на каторзі, була Секірка. Це гора, що спинається на північно-східнім березі соловецького острову. На вершку тієї гори стоїть збудована монахами церква, яка служить тепер як казамати для вязнів.

На найвищім поверсі церковної вежі є морська ліхтарня, яка втратила тепер своє властиве призначення і служить тільки до обсервації моря та виявлювання утечі вязнів. На щастя, доля дозволила мені виминути гостину в тому страшному місці, знаю його тільки з оповідання моїх товаришів, що відбували там кару.

Велитенський будинок давньої церкви був поділений на дві частини: партер і поверх. На партері приміщували за менші проступки, як нпр. крадіжі, бійки і т. д. Вязень мав право задержати при собі одяг і постіль. Кара, крім карної харчевої пайки полягала ще й на тому, що цей льокаль не опалювали, значить у зимі була це кара морозу.

Ріжниця між партером і поверхом була така, що на горі вязні не мали права до постелі й були роздягнені до біля. Крім цього замісць шиб у давніх вікнах були тільки кільчасті дроти. Побут у літі був тут звичайно довший, в зимі — коротший. Сиділи там здебільша обвинувачені в намаганій утечі і т. зв. „політичні“ злочинці.

На причах лежать напів нагі, притулені до себе засуджені, дрижачи з холоду й голоду. Тому, що уклад побіч себе не давав відповідного тепла, бо тіло мерзло від гори й від долу, вязні винайшли інший спосіб, щоб взаїмно себе огрівати. Творили вони т. зв. „штаблі“, значить клалися одні на других впоперек кількома рядами. Одначе ті, що були в долішнім ряді, мерзли від долу, ті що в останнім горішнім — від гори. Щоб не було кривди, ряди змінялися що якийсь час: ті з долу йшли до середини і т. д.

Таким чином рятувались вязні від морозу, сидячи тут часами по кілька днів і навіть тижнів. Автім, відси „виходилося“ або до лічниці, або на... цвинтар.

(Продовження буде).

Літературна сторінка.

Чи можна продавати і друкувати листи письменників?

Як довго в нас нема торговлі цінними книжками себто рідкими примірниками творів, досі не може нікого цікавити справа самих рукописів: що з ними діється, чи їх хто ховає чи викидає і чи є такі, що моглиб за них щось заплатити? Крім рукописів самих книжок, які вже видруковані, ще більшу вартість мають інколи листи великих письменників, що можуть кинути зовсім нове світло на психольогію письменника, розяснити неодин його твір або дати прегарний людський матеріял, що дозволив би перевести паралелю між ним як автором і як приватною особою.

Три випадки.

У Західній Европі справа приватного листування письменників не від нині цікавить бібліофілів, критиків, спадкоємців ріжних авторів і навіть ширший загал, який стежить за літературою. Вона має теж окрему охорону у законі т. зв. авторськім, що передбачає всякі зловживання приватними рукописами. Ось саме тепер у Парижі йде жива дискусія на тему торговлі автографами у звязку з трьома новими випадками. Добрий знавець авторських законів Франсіс Амбрієр в окремій статті ставить питання, чи не можнаб найти спосіб, який не дозволяв би продавати листів визначних письменників до вподобі?

Пригляньмося цим трьом випадкам. Недавно продали у приватні руки збірку листів — 24 листи Поля Валері і 25 листів Пера Люіса з часів їх молодости, коли вони обмінювалися думками; далі продали на ліцитації 33 недруковані досі листи Г. Фльобера до графині Льоан і то один по одному в ріжні руки; врешті один критик заповів, що оголосить небавком листи Пера Люіса та Андре Жіда з їх молодости, листи, які стали його власністю.

Матеріяльна і духова власність.

Що каже загально французький закон про рукописи, зокрема про приватні листи? У законі зазначена ріжниця між власністю матеріяльною і власністю духовою рукопису. Коли ви написали лист до приятеля то цей лист як матеріяльна річ є його власністю; він може його спалити або продати. Зате текст листу — вже не його власність; ви як автор цього листу маєте право заборонити його друк, навіть ваші спадкоємці можуть до 50 років після вашої смерти розпоряджатися ним як своїм твором. Згідно з таким законом виконавці останньої волі деяких письменників забороняють досі друкувати приватні листи або щоденники таких відомих письменників як Золя, Гюісманс або Малярме.

Як листи йдуть у світ.

Закон боронить, що може. Поль Валері — великий французький поет, член Франц. Академії, якого рукописи вже нині мають свою високу ціну на літературній біржі, не може нічого вдіяти проти того, що його листи до Пера Люіса опинилися в чужих руках. Що більше: листи Люіса до нього, які він позичив Люісові перед смертю і не відобрав учас — теж пропали для нього. Валері може запротестувати, коли ці листи хтось видрукує, але не може заборонити комусь зашити їх у сінник, де їх зїдять за 20 років миші.

Листи автора „Пані Боварі" мають виняткову високу ціну серед бібліофілів і літературознавців. І ось нараз 33 з них розбіглись по світі, ріжні люди розкупили на ліцитації одноцільну збірку! Чи є надія зібрати їх колись разом? Те, що не вільно їх видрукувати без дозволу тільки погіршує справу для тих, для яких цінна творчість Фльобера, а не самі рукописи.

Приватне життя.

У третьому випадку, коли критик хоче використати приватні листи письменника, що ще живе — як тут Андре Жіда — то йому теж не вільно передруковувати цих листів без дозволу автора. Зате він може обійти закон і загально переповісти їх „власними словами" так, щоб не дати приводу авторові до процесу (нпр. за образу чести). Французький закон береже дуже суворо „приватного життя" своїх громадян у тому розумінні, що переводить дуже виразну межу між тим, що торкається інтимних подробиць людини і тим, що можна назвати „літературною характеристикою" письменника. Письменник може звернутися до суду в обороні того свого приватного життя, коли докаже, що оголошені його приватні листи мали на меті чисто купецьку сенсацію, скандалістику або політичну боротьбу, а не літературний дослід.

Чого не може закон, а що може добра воля.

Ясно, що закон не може подати дефініції, які рукописи є літературні і які „чисто приватні", тимто навіть найцінніші приватні листи великого письменника, часто цінніші ніж деякі його твори, мусять залежати від химерного випадку, в які руки попадуть і чи діждуться колись друку. Якби закон забороняв торгувати листами і всякими рукописами вже відомих письменників, тоді вони ще швидше пропадалиб, бо ніхто ними не журився би. Якби закон наказував звернути їх у руки законних спадкоємців або літературних заступників (наукових установ, академій тощо), тоді неодин, що дійшов до цінного рукопису дорогою ціною зі злости волів би його знищити, ніж віддати.

Є один культурний спосіб, як рятувати цінні ще невидані рукописи від загибелі: робити з них копію і складати її у відповідному державному чи науковому архіві. Нинішня техніка дозволяє навіть робити зразкові фотографічні знимки, які можуть показати характер письма автора. Власникові рукопису бібліофілові залишиться завсіди оригінал і приємність, що оригінал є тільки один у його руках.

Повість про Европу з женевського погляду.

Французька Академія призначила саме свої годовані річні нагороди. „Велику нагороду літератури" 10.000 фр. дістав Моріс Магр за цілість своєї літературної праці; Магр — поет, повістяр, драматург, занятий теж окультизмом. „Велику нагороду повісти" дістав Гі де Порталес за повість „Чудесна ловля".

Порталес — швайцарець і свої вакації проводить у чудовій закутині між Женевою і Льозанною, у власнім маєтку над леманським озером, серед найчарівнішої природи. Саме з тієї околиці, з якою так близько зжився і яку так добре знає, він вибрав сюжет своєї повісти. Заголовок повісти запозичений з назви образу в женевському музею Конрада Вітца, де зображений Христос на водах озера. Герой повісти каже в одному місці так: „Ні, не Бог сильний і заздрий, не Бог жидів і армій, не Бог Кальвіна... але Бог Бетовена, св. Франца Салезіянського, Бог живин і квітів, Бог бідного з Ассізі, Бог музики і малярства". Порталес великий ентузіяст музики, і то німецької, переніс це захоплення на свого героя, що звеличуючи німецьку музику йде битися на боці Франції у 1914 р. Повість хоче бути малою епопеєю романської Швайцарії з трьома моментами: передвоєнною добою, погідною та щасливою, воєнною, де все довкола валилося і сучасною — „з новим небом і новою землею" себто надією, що все зміниться на краще, як написане в Апокаліпсі. Женева стає осередком усього духового образу із своїми суворими давніми патриціями, багатими на гроші та на такі самі солідні прикмети. З Женеви і водського кантону автор озером випливає на ріжні швайцарські озерця та річки, щоб відтворити біблійне життя швайцарських гір, долин і полонин, а згодом виплисти на широкі води... европейські. Женева в цій новій Европі стає осередком — інтелектуальним і моральним. Читач нелегко погодиться з таким льокальним патріотизмом автора, на якого може занадто сильно бе світло від палати Ліґи Націй, але в його інтелігентних міркуваннях і мандрівках буде йти за ним без труднощів.

З ПОДОРОЖІ ПО КРАЯХ БЕЗ СВОБОДИ.

Франц. письменник Ролян Доржелес, член Академії Гонкурів вернувся з подорожі по краях, де панує „тотальна" влада, влада одної руки: по Совітах, Німеччині, Австрії та Італії. Він видав свої враження у книжці п. з. „Нехай живе свобода!" Автор „Деревляних хрестів" ніколи не цікавився політичними справами. Каже, що по такій подорожі нема сили мовчати про політику, так само як не можна стримати свого окрику на вид деяких краєвидів. „Усі ці режіми — каже він — перетворюють поволі духа цілої нації і можна сказати, що всяка диктатура і червона, біла чи брунатна, представляє духовий параліж, відступ узад інтелігенції". Доржелес каже, що щойно вертаючись з таких країв можна оцінити атмосферу демократичних держав і сам зміст свободи, якої люди ніколи не мають за багато. У Совітах приняли його дуже прихильно, бо його імя є навіть в „Антольогії комуністичній" і сім його творів перекладених на російську мову. Коли він вийшов у Ленінграді з Ермітажу, один інтелігент благав його по французьки нишком, щоб його спасти з такого краю. Вся інтелігенція у Совітах не має ніяких вісток про те, як живе Европа. Навіть не вільно туди посилати катальоґів із маґазинів. Коли Доржелесові запропонували зробити виклад для студентів і він вибрав тему про відносини у Франції, відразу керманичі „політбюра" налякалися такої теми.

ЦАР, ЯКОГО КОПІЮ-ДВІЙНЯКА ПОХОВАЛИ РАНІШЕ.

Відомий французький дипльомат Моріс Палеольоґ, член Академії Наук, історик, видав джерельну монографію про Александра І-го — „Таємничого Царя". Той новий повний портрет показує нам людину наділену найкращими фізичними та умовими прикметами, що вже змалку має якнайгірші моральні нахили. Коли Александер І. не вбив свого батька кровожадного деспота Павла І-го, то в кожному випадку приклав до цього душегубства свою руку. Його романтичний ідеалізм з найкращими намірами кінчиться скоро нічим — стара деспотична традиція триває далі. Його подив для Наполеона переходить скоро у досмертну ненависть. 10 літ, від 1805 до 1815 р. цар робив усе, щоб знищити Наполеона. Його приватне життя — дивоглядно розпусне. Легкодушне і повне таємниць життя стає щораз дивніше перед смертю. Палеольоґ твердить, що коли хоронили царя то замісць його трупа вложили до домовини мальовану ляльку з його подобою, бо він сам дістав такі сильні докори совісти, що рішив під кінець життя вступити до манастиря і відпокутувати свої гріхи. У такому манастирі у Палестині він і доживав віку. Ця студія розяснює багато темних подробиць непрослідженних досі істориками царя, якого Пушкін назвав „сфінксом поза гріб"

—o—

Хроніка.

РОЗСІЯНИЙ ПИСЬМЕННИК.

Польська Академія Літератури відзначила золотим вінком професора університету в Токіо — Асадори Като за його переклад „Мужиків" Реймонта" і „Згарищ" Жеромського на японську мову. З цієї нагоди „Відомосці Літерацкє" пригадують цікавий інцидент, який трапився тому професорові. Коли він перекладав повість Жеромського, дістав лист від Велса з проханням прислати йому японський переклад його книжки „Явна конспірація", над яким Като саме працював. Като у розсіяні замісць рукопису Велсової книжки, переслав йому рукопис перекладеної повісти Жеромського. Велс дістави рукопис, роздав його частинами своїм приятелям бібліографам. Коли Като зорієнтувався в помилці і просив Велса звернути йому рукопис „Згарищ" Жеромського — було вже запізно — Велс не міг позбирати розданих листків. Като мусів почати свій переклад Жеромського наново. Вже за саму таку подвійну працю Катові належиться золотий вінок.

ДИВНА АНТОЛЬОҐІЯ.

Англійський письменник Моріс Барінґ видав дуже оригінальну антольогію. Він вибрав собі з 7-ох літератур грецької, латинської, англійської, французької німецької, італійської та еспанської місця з найбільше улюблених авторів і видрукував їх в оригіналі і поруч в англійському перекладі. Заголовок цієї книжки позичений із заголовку відомої французької фарси „Чи ви маєте що для мита?", щоб зазначити, що ввесь матеріял у цій книжці — контрабанда.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Адміністрація.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Конкурент Ґібральтару.

Від часу, як вибухла еспанська війна богато говорять про далеке місто напроти Ґібральтару, що його побудовано на північному побережжі Африки „на другому стовпі Геракля". Зветься воно Танжер. Танжер має свій окремий вигляд, має свою історію, є важним торговельним осередком, а крім цього має величезне політичне значіння.

Одначе не для всіх воно зрозуміле, чому Танжер погрожує міжнародніми комплікаціями.

КІСТКА НЕЗГОДИ

Ґібральтарський пролив це ворота з Атлянтійського Океану до Середземного моря. Навкруги Середземного моря йшли найважніші розгривки в старинних та середніх віках. Хто має ключ до цих воріт, той може відіграти у світовій політиці дуже поважну ролю.

В 1704. р. Ґібральтар опинився в руках Анґлії. Танжер, друга твердиня на початку ґібральтарського проливу стала „лакомою печенею".

За те місто торгувалися Анґлія й Франція, Еспанія й Італія, а навіть Німеччина.

МАНДАТ.

1905. р. приплив до Танжеру особисто з німецькою фльотою цісар Вільгельм II.

Малощо не прийшло тоді до німецько-французької війни, саме зприводу Танжеру. Та небезпеку війни впору відсунули. Після покінчення світової війни Еспанія, Франція й Анґлія силкувалися дипльоматичним шляхом придбати для себе Танжер. Врешті прийшло до того, що в 1928. р. підписали договір про міжнародню „опіку" над Танжером. Опіку над Танжером мають Анґлія, Франція й Еспанія. Та й Німеччина пригадала собі пляни Вільгельма II. й дуже цікавиться тим, що дітеться на Піренейському півострові, поблизу північного побережжя Африки.

ХАОС.

Танжер, як і Фез та Маракеш, це одно з більших міст у Марокко. Міжнародня смуга Танжеру займає 580 кв. кільометрів і має 80 тисяч населення, з чого на сам Танжер припадає 46.500 людей. Таке говорить урядова статистика, мабуть недокладна.

Хто їде до Марокка й не причалить у Сеўті, той познайомлюється з тією країною від сторони Танжеру. Це незабутні враження. Все тут відгонить екзотикою. Вистарчить пожити якийсь час у Танжері, щоб збагнути, що відомі австрійські непорядки є нічим супроти тутешньої міжнародньої саламахи, хаосу.

ГРОШІ.

По дорозі до гостинниці, треба вирішити, які гроші тут найбільше поважають. Бо недобре нпр. мати анґлійські фунти штерлінґів, хоч вони й мають безперечну обігову вартість, коли в тій гостинниці приймають тільки французькі франки, або еспанські пезети. Інша річ, що на кожній вулиці побачимо там малі столики, а за ними чоловіка, що кричить на ціле горло. Це такі... контори виміни й у них можна придбати всяку валюту.

ПРОВІДНИКИ Й ЛИСТИ.

У Танжері можна стрінути на кожному кроці провідника й перекладчика, що знає багато мов, одначе ніодної не знає докладню, а навіть бодай вдоволяюче.

Справжня трагедія починається щойно тоді, коли хочемо вислати листа з Танжеру. Можемо купити якунебудь марку, себто анґлійську або еспанську, одначе впарі з цим треба добре дбати, щоб найти тоді відповідну до марки скринку. Коли помилимося, не дуже можемо бути певні щодо доручення нашого листа.

Як оповідає старинний переказ, Геракль роздер колись землю та відділив Европу від Африки. На скалах Кальпе й Абілія він вирив грецький напис: „Ні кроку далі!" Цей напис і досі актуальний. Туземці прозивають Танжер — Танджа. В старину його називали Тінґіс.

——o——

Санаторія для лінивих.

На французькім південнім побережжі, на Рівієрі, заложили два роки тому анґлійську санаторію під назвою „Нічия Держава". Сама анґлійська назва вказує, що санаторія призначена для анґлійців та американців. І справді санаторія має постійно американських та анґлійських гостей, які приїзджають там лікуватися.

Річ у цьому, що вони самі не знають своєї недуги, але зі санаторії виходять „вилічені". Їхнім „лікарем" є пані Валянґ, яка з медициною не мала нічого спільного, але яка мала голову на карку і пізнала, що тим „хорим" бракує. А саме пані Валянґ найшлася наслідком спекуляції мужа в прикрім матеріяльнім положенні. З розпуки її муж застрілився. Вона сама виїхала за позичені у приятельки гроші на Рівієру. Тут один багатий хорий американець шукав доглядачки. Пані Валянґ зголосилася у цього американця і переконалася, що він хорий з безділля. По двох місяцях американець був зовсім здоровий і просив паню Валянґ, щоби заложила санаторію і лічила недужих таких як він.

Пані Валянґ взялася до діла. Заложила санаторію, де її пацієнти від ранку до ночі мусять працювати фізично, це є рубати дрова, возити землю в огороді і т. д. Очевидно, що змучившись цілоденною працею не мають часу думати про уроєні недуги. Правдивих хорих пані Валянґ не приймає, тільки ріжних розніжнених життям міліонерів та неробів, на яких другі працюють. Так пані Валянґ, яка каже собі солоно платити, збирає гроші на праці своїх пацієнтів, які збили теж гроші на праці других, а самі розхворілися з лінивства.

Сини пустині.

Два відважні двацятьоднолітні анґлійці, Віліям Донкін і Норман Пірі зробили відважну подорож на Сагару. Перейшли цілу пустиню з півночі на полудне незнаними шляхами, бо по ньому не ступала ще нога білого чоловіка. Під час своєї довгої дороги, 2.700 км., мали нагоду пізнати життя синів пустині, що служили в них за провідників.

АРАБИ І ТУАРЕҐИ.

На Сагарі живе два племена пустині. Це сагарські араби і войовниче племя туареґи. Араби, як це описують вищезгадані анґлійці, роблять на европейця декадентне враження; їхній широкий одяг закриває деякі тілесні недостатки. Комічно виглядають їхні гостро закінчені голови, коли на хвилину здіймуть свої турбани, щоб поправити їх. Пересічна їхня висота є багато менша, від високих туареґів. Руки арабів є висхудлі з довгими пальцями, закінченими гострими граннастими нігтями, так, що дуже скидаються на руки малп.

АРАБ-ФІЛЬОСОФ.

Загально арабів можна назвати фільософами, бо з великою байдужністю роблять Аллаха відвічальним за все й вірять у кисмет-долю, що все вирішує. Їхні способи їдження дуже примітивні, замісць ножів і вилок вживають своїх пальців. Один з арабських проводирів, запрошений на гостину з анґлійцями, проковтнув цілу перепілку разом з кістками, а до того зібрав ще й кісточки з тарелів других і теж проковтнув їх неначе якісь цукорки. Отже нема причини дивуватися, що араби провідники часто нарікають на шлункові болі бо вони їдять поживу цілу, не перетерту зубами. Араби мають респект перед підручними аптечками анґлійців і дуже радо дають перевязувати рани анґлійцям, колиж туареґи завязують собі рани самі й вірять тільки в лікувальну силу своєї слини.

ТУАРЕҐИ.

Туареґи, другий кочівничий нарід Сагари, дуже ріжниться від арабів. Вони високого росту, гарної постави, мають гнідії очі, оливкову барву шкіри так, що трохи нагадують італійців. Особливо мають правильні черти лиця, гарні руки й ноги. Своїми граціозними руками і надзвичайним ритмом мають перевагу у ходженні над европейцями. Також дуже горді на свою гарну расу. Ця гордість переважно гордість арабів. Не лякається туареґ нічого. На перший погляд туареґи своїми вогнистими очима збуджують почуття недовір'я, але при ближчім познайомленні кожний европеєць здивується з їхньої високої інтеліґенції. Є більше спокійні і повздержливі, ніж араби, але зате свої домагання вповні можуть піддержати. Коли вищезгадані анґлійці були примушені купити верблюди від одного начальника туареґів, начальник дуже багато вимагав. Анґлійці хотіли силою примусити продати верблюди дешевше, тому почали грозити військом начальникові. Начальник відповів також погрозою і від свого домагання ані трохи не відступив. Анґлійці мусіли виплатити суму таку, яку начальник поставив, коли хотіли мати верблюди, бо без верблюдів не можна подорожувати в пустині.

ПРОВІДНИК.

Провідником анґлійців був якийсь племінник вищезгаданого начальника і в нічому від нього не ріжнився. Коли хотів відпочати, все вживав хитрощів і вияснював анґлійцям, що треба верблюдам напитися, бо прийдуть до околиці, де нема жадної рослини. Він знав добре, що анґлійці на основі мап знають добре околицю і тому не вірять йому, але всетаки він приходив до них з тою самою брехнею. Його слова були такі милі, що не могли нікого розгнівати. Зі своїми верблюдами туареґи дуже добре обходяться. Араби зі своїми верблюдами дуже гостро обходяться і дуже часто їх мучать, але туареґи відносяться до своїх верблюдів як до найкращих приятелів.

АМЕРИКАНСЬКИЙ МІЛІОНЕР І НІМЕЦЬКІ ПСТРУГИ.

Багато вже писали ми про примхи американських міліонерів. Нині пригадаємо подію, що перед роком трапилася в Америці.

Американський міліонер Мек Гол, член клюбу „вудкарів" — тобто таких джентельменів, що ловлять рибу на вудку, а до того спеціяліст від гірських пстругів — заявив якось у клюбі, що найліпші пструги є в потоках німецьких гір Гарцу.

— Гарцу? — похитав головою достойний предсідник клюбу. Це трохи задалеко...

— Нині нема нічого „задалеко" — відповів Мек Гол. За чотири дні будуть шановні члени смакувати німецькі пструги.

Зараз таки зателефонував на летовище, де від 24 годин спочивав, привязаний до якора, новий воздушний велитень цепелін „Гінденбург", щоб йому зарезервувати одно місце. За годину він плив воздушним шляхом над Атлянтійським Океаном.

Після двох днів він висів у Франкфурті й зараз таки сів на авто й відїхав у гори Гарц, над беріг гірського потока, серед зелених смерік, та почав ловлю пстругів. Кожного зловленого пструга він попивав ренським вином. Вечером він мав уже 12 пстругів і тогож самого вечора він відлетів „Гінденбургом" до Америки.

В Ню Йорку відбулося урочисте снідання в клюбі „вудкарів", на якому смакували споживали пструги, зловлені в німецьких горах Гарцу.

Про „осяг" Мек Гола розписувалася широко уся американська преса, яка, очевидно, любується в таких сензаціях і сама нераз попихає своїх міліонерів до найдивніших забаганок.

——o——

РОСА РЯТУЄ ВІД СМЕРТИ.

Перед роком майже Анґлія чимало занепокоїлася судьбою великого пасажирського літака „Горса", що відбував постійну подорож на лінії Анґлія—Індії. Літак віз 5 пасажирів.

Після кількаденних енерґійних пошукувань іншими літаками, знайдено врешті „Горса" в пустині, по арабському боці перського затоку.

Коли літак знайдено, положення його пасажирів і залоги було вже розпучливе. Тому, що розклад їзди не предвиджував примусового осідання десь на відлюдній пустині, що саме трапилось внаслідок дефекту мотору, не заосмотрено його ні в більший запас поживи ні води. Тому, коли літак примусово осів на пустині — пасажири мали до диспозиції лише дві пляшки содової води і кілька булок з ковбасою на перекуску.

Настали трагічні дні. Сонце пражило немилосерно, висушувало пасажирів на сухе кресиво. Пасажири булиб погинули зі спраги, колиб не одна обставина. Ночі там дуже холодні і пілчас них на літаку осідала велика роса. Пасажири збирали цю росу губками, уживаними до чищення літака й видушували цю росу до пляшок. Ця роса дала змогу перетривати їм кілька днів, аж до хвилини, коли їх віднайшов ратунковий літак.

Не кидайте колод „Просвіті“!

ДВА ДОКУМЕНТИ ПРО ЖАЛЮГІДНУ БОРОТЬБУ ПРОТИ ПРОСВІТЯНСЬКОЇ УСТАНОВИ.

В обороні ідейного Просвітянина.

В часописі „Громадський Голос“ появляються щораз частіше напади на інспектора Гол. Т-ва „Просвіта“ п. Володимира Татомира. А в числі 27 з дня 17. липня 1937 р. також на Голову Т-ва „Просвіта“ Вп. д-ра Івана Брика, закидуючи п. Вол. Татомирові, немов би він викидав твори І. Франка з читалень „Просвіти“.

Тому, що п. Вол. Татомир був два роки освітнім організатором при Філії „Просвіти“ в Жовкві, Виділ тої Філії, знаючи і доцінюючи його ідейну працю на освітньому полі, рішив забрати прилюдно голос в його обороні.

Виділ Філії „Просвіти“ в Жовкві стверджує отсим, що п. Володимир Татомир, як освітній організатор у Жовкві, працював дуже совісно, з повною посвятою і великим розумінням свого завдання. Зокрема поручував читальням „Просвіти“ закуповувати до бібліотек твори Івана Франка, зладив між іншим взірцевий реферат на свято в честь І. Франка і давав ініціятиву до улаштовування таких свят по читальнях. Великий поступ Жовківщини на освітньому полі — це його львина заслуга. Тому неімовірним є, щоби він викидав твори І. Франка з читалень, а закид той, який кривдить чесну людину й ідейного просвітянського діяча, міг зродитися хіба в уяві редактора „Громадського Голосу“.

Жаль, що редакція „Громадського Голосу“ не вміє пошанувати національного добра, яким є високозаслужене Т-во „Просвіта“, та не має стриму в своїй злобній нагінці на Його Голову та Його чесних працівників. Українська суспільність уміє оцінити ідейну працю своїх громадян і тому голос злоби їм на чести не зашкодить. Ця зла слава, про яку згадує „Громадський Голос“, — належить вповні редакторам, бо вони перші й одинокі здобулися на „геройський“ вчинок поборювати і підкопувати повагу такого високозаслуженого Товариства, яким є для українського народу Гол. Т-во „Просвіта“ у Львові.

Виділ Філії Т-ва „Просвіта“ в Жовкві.

•

Дня 23-го червня 1937 р. відбувалася в домівці читальні „Просвіти“ в Печеніжині у вечірних годинах проба театрального гуртка. Нагло в часі проби впали до салі з залізними і дерев'яними палками парубки з товариства „Каменярі“ в Печеніжині, оглянулися по салі і вийшли. По кількох хвилинах по їх виході два каменярі викликали члена Виділу читальні п. Івана Сметанюка с. Василя на двір і там з криком ...„що ми маємо з тобою зробити, що ти тримаєш з попом і з панами“... кинулися на безборонного і тяжко побили, заломлюючи череп голови, ушкоджуючи горішню щоку і вибиваючи два зуби. Тяжко пораненого Сметанюка відвезено до шпиталю.

Місцеві „каменярі“ видають заочні засуди побиття а то й смерти для членів читальні, які своєю працею кладуть здорові підвалини культурно-освітнього і господарського життя. Палкою і розбоями стараються „каменярі“ терроризувати зорганізоване в читальні громадянство не перебираючи в засобах, зневажають наші національні почування та в демагогічний спосіб на ріжних сходинах нападають на Матірне Товариство.

Нині ситуація така, що Виділ читальні був примушений замкнути читальню, чи припинити її діяльність, щоби не повторилися в нас настасівські події.

Жалюгідну бандитську поведінку „товаришів-каменярів“ у Печеніжині подаємо до прилюдного відома і осуду.

Виділ Читальні „Просвіти“ в Печеніжині.

Заки вужиєте свої ощадности

дозвольте їм працювати творчо в

Пром-Банку

Львів, ул. Гродзіцьких 1. І. п.
Тел. 292-15. П. К. О. 506-778.

Страйк у французькій внутрішній плавбі.

Понад 3.000 річних суден заблькувало Сену та її допливи. Між Парижем, Шальон сюр Марн, Нансі і Гавром є 25 барикад з повязаних зі собою суден. Внутрішня плавба в цілій північній Франції припинена; цей страйк небезпечний з огляду на те, що з Франції дуже велика частина транспортів іде ріками й каналами.

——o——

Революційна новина!

Знаменитий чай E.W.I.G.
у незвичайно кориснім опакуванню.
Роди „Дві Лілії“ і „Золота Рожа“
в гарантованих слоях консервових

Опакув. згодош. до Ур. Пат. Р. П. за ч. 17255.

Жадайте в крамницях кольоніяльно-споживчих.
4—10

НОВИНКИ.

— Адміністрація українського спорт. тижневика „Змаг“ повідомляє Шановних Передплатників і Читачів, що число з датою 26. липня ц. р. не появиться з причини заборони Інспекторатом Праці друкувати нічю в друкарні, де друкується „Змаг“. Чергове число з датою 2. серпня ц. р. вийде правильно.

— Осторога перед обманцем. Від якогось часу вештається по селах якийсь **Іван Пачківський з Негрибки коло Перемишля** і подає себе за представника моєї вирібні церковних річей. Заявляю, що я з вище згаданим осібняком не маю нічого спільного і за його „махінації“ не беру найменшої відповідальности. Коли такий осібняк зявиться в селі, прошу віддати його в руки найближчої поліції, яка й так за ним шукає. — **Семен Іваників, склад і робітня церковних річей, — Стрий, Народній Дім.** 1341

— Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3. І., телефон 254.46. Приймаю футра до перехования літом.

— Перевіз меблів, багажів та товарів виконує дешево та солідно **українська перевозово-спедиційна кооп. „ГАРМА“, вул. Марш. Фоша, магазин „Депо“** — тел. 287-05, по 3. год. 200-26.

— Д-р Маріян Панчишин виїхав на літній відпочинок, а верне щойно 25. серпня ц. р.

— Україніка. В італійському часописі „Фронте Уніко“ з 6. ц. м. появилася стаття Остапа Шеліги п. н. „Український націоналізм“.

— Пожежа лісу. У 37. і 38. відділі державних лісів надлісництва Шешори пов. Косів вибухла пожежа, яка на просторі 2500 м. і знищила молоду бучину й кущі. Пожежу зліквідували при помочі тамошнього населення. Причиною пожежі було імовірно покинення недокурка.

— Посуха й пожежі в Рудеччині. Наслідком довготревалої посухи, яка навістила теж і рудецький повіт, потерпіли сильно землеплоди. Пшениця озима і яра та ячмінь у Рудеччині ушкоджені на приблизно 30 проц., у Комарнянщині 15 проц. Другий сінокіс в цілім повіті дав тільки 50 відс., другий покіс конюшини 75 відс., мішанки (горошок із вівсом) к. 70 відс. Вартість

ГІЯКИНТ БРУНЬКА.

Італійський макарон.

Найприємніший вакаційний спомин.

Щоб ціла подія, що її хочу оповісти, була якслід зрозуміла, почну своє оповідання від початку, чи пак від цього менту, коли Пампозьо, головний інспіратор цілої тієї прогульки заявив сумним голосом:

— Панове, ковбаси вже нема!

Правду кажучи, то він не потребував цього говорити, бо ми всі, сидячи на вистеленій сіном фірі, облизували останки смачної, сухої ковбаси. Липневе сонце випливши стрімголов на синьо-синє небо, пражило своїми проміннями заялозені ковбасним товщем і власним потом лиця.

Сам факт, що його ствердив Пампозьо був малозначний, але те, що нас чотирох молодих мужчин у годині 10.30 визбулися останніх своїх харчів, насував не конче веселі думки. Ми відбули щойно четвертину дороги, і не мали надії на швидкий обід.

Ми — це я, Пампозьо, Панда, Тошко, Біскуп їхали на „забаву“. Всі чотири згадані богослови і я один „цивіль“.

— Пампозю, коли ми заїдемо? Кажи, небоже, бо тобі голову зірвемо!

— Ще трохи, може годину, може дві.

Година-дві тривала ще 9 годин.

Точно в годині 7.30 вечором заїхали ми на подвіря о. Н. Липневе, підпухле зі спеки й спраги сонце моргало зза стодоли заспаними вже трохи очима. Кури суятились шукаючи собі сідала, корови вертаючись із пасовиська наповнювали вечірній, вогкаво-холодний воздух запахом стаєн. До цього запаху долучувався від кухні запах смаженого мяса.

— Котлети!.. — шепнув мрійливо Біскуп, втягаючи повним носом, чи пак грудьми пахощі кухні.

— А може смажені індики... зідхнув Пампозьо, приглядаючись червононосому індикові, що люто булькотів на вид нашої фіри, що перервала йому прохід по подвірі.

— Витаємо, витаємо! — заддзвонив на порозі ніжний голосок тієї, що до неї скрито зідхали серця чотирох згаданих вище богословів, хоч тільки трьох її мало досі нагоду бачити.

— Пампозю, хто це? Імость?

— Ні, донька, панна Кльоця.

Панна Кльоця, що так ніжно називалась, була правдивим „кльоцом“. Висока, як півтора нашого Пампозя, широка, як півтретя нашого Біскупа, а важила мабуть стільки, що ми всі разом.

На приходстві було вже кільканацять осіб, у тому кілька панен, що нас очевидно найбільше цікавило.

Гостинна господиня просила всіх почуватись як у себе в дома.

— Ох, панове певно голодні? Я негайно... Тільки загляну до кухні. Покищо, панове, може напєтеся кави? Свіженької зі сметанкою.

— Але ж, цілуємо руці, пані добродійко, ми зовсім не голодні... Ми недавно підвечіркували. — випрошувався Пампозьо, хотячи показатись перед паннами „елеґантом першої кляси“. — Ми направду не голод...

Урвав, бо Біскуп всадив йому штурхнця в крижі, що він аж загикнувся.

Та штурханець був уже даремний.

— Як панове не голодні, то прошу до сальону, там панни вже й так нудьгують — озвалась усміхнена Імость.

— Тумане, Пампозю, хто тебе виховав? Ми тебе забємо!

— Але ж я не сподівався, що вона не буде припрошувати... оправдувався Пампозьо.

— Дайте йому спокій — забрав слово Тошко, що досі не брав голосу в дискусії. — Адже самі знаєте, що від Пампозя годі мудрого слова сподіватися. „Прибитий на цвіту“.

В сальоні квітів по всіх кутиках.

Панянок теж по всіх кутиках.

Тета сіла до піяніна.

Ми розсілись на канапах. Одначе даремне надіялись ми якогось чудесного ратунку.

— Панове, треба розділити поміж себе ролі. Хто буде гуляти з Кльоцею? — конспіративним шепотом зашипів Тошко.

— Очевидно, Пампозьо! Адже він нас зворохобив і привів сюди.

— Ні, нема „сенсу“ мститися! Танцюймо по черзі.

На мене першого випала черга.

Тета грала на піяніні танго. Мені кишки грали ритмом джезбендового барабанчика фокстрота.

РАДІО НА РАТИ

довгоречинцеві доставляє дешево
Українська Вирібня Радіоприймачів 3—3

ЕРҐОН, Нова адреса: Сикстуська 48, ЛЬВІВ

трав на пасовиськах і толоках — 50 відс. — У стодолі М. Заяця у Грімнім вибухла пожежа, яка згодом перекинулася на сусідню стодолу Яна Геера. Шкода 2.000 зол. Вогонь хтось підложив Справник утік в напрямі Гуменця, де теж годину пізніше вибухла пожежа, що знищила 6 господарств.

— **Листоноші продаватимуть стемплі.** Міністерство пошт і телеграфів видало розпорядок, щоби листарі, які доручують поштові посилки і сільські листарі продавали стемплі та векслеві бляникети. Вони продаватимуть теж недавно видані поштою т. зв. карнети з поштовими марками, що обіймає назагал 16 марок по 10, 15 і 25 сот. і коштує 2 зол.

— **Зміни в поштов'й службі.** В поштовім телекомунікаційнім уряді в Печеніжині пов. Коломия завели продовжену телефонічну й телеграфічну службу „л" від години 8—18. без перерви в будень, і в неділю від 9—11. год. і від 15—16 год. — У сезоновій поштовій агенції Олесів пов. Станиславів уведено телефонічну й телеграфічну службу в обмежених денних годинах „Л". Агенція чинна від 15. VI.—30. IX. ц. р.

— **Нещасливий випадок наколесниці.** В Коростові к. Сколього 20-літня Олена Ровенська вчилася їздити на колесі і наїхала так нещасливо на придорожній пліт із жердок, що вбила собі жердку під бороду так сильно, що повисла на ній. Ровенську відвезли, по першій помочі, до заг. шпиталю в Стрию. Її стан дуже важкий.

— **Львівська хроніка.** В ночі з пятниці на суботу невідомі вломники дісталися до божниці при вул. св. Анни і забрали ріжні книжки, срібло і т. п. — Невідомі злодії дісталися до помешкання Пінкаса Саха при вул. Кушевича 12. і забрали мужеську та дамську гардеробу і білля вартости понад 1.000 зол. — Трамвай ч. 9 наїхав при вул. Замарстинівській на Дмитра Сидора з Ляшок Мурованих, який їхав ровером і важко потовк його. Сидора відвезли до шпиталю. — Невідома жінка підкинула 4-місячну дитину у брамі дому при вул. Хорущини ч. 22. — Поліція по 9-х місяцях віднайшла 9-літню Софію Ірену, прибрану доньку управителя цукорні Вельца Н. Ковальського, яку забрала до себе жінка столяра зі Сихова Марія Таборовська, яка мала четверо своїх дітей.

— **Краєва хроніка.** У Сяні к. Дубрівки рибалки виловили з води трупа якогось 35-літнього потопельника. Досі не устійнили тотожности небіжчика. — У Явірнику Польськім пов. Ряшів вломилися невідомі справники до молочарської кооперативи і вкрали, розбивши касу, к. 6.000 зол. — У Комарні п. Рудки грім ударив підчас бурі в стодолу В. Роґа і спалив її разом зі сіном. Одночасно цей грім убив пса. — У Поріччі Задвірнім к. Комарна грім забив 2 корови Степана Харпачили. Пастух, який стояв у віддалі ледви 10 кроків вийшов без рани.

— **Посварились і пострілялись за воду.** В Канаринчичах п. Рудки підчас суперечки за воду у керниці, 33-літній Адам Зазуля стрілив із револьверу до Катерини Малиновської і ранив її в груди та до її брата Степана Капдона, якого ранив в околиці шлунка. Зазулю підюджувала його жінка. Очевидно, його арештували і ведуть слідство. Ранених відвезли до Львова.

— **Самовбивство 9-літнього хлопця.** У Мислові пов. Калуш повісився 9-літній Микола Товстан. Причиною розпучливого кроку цього хлопчини був страх перед карою, яка ждала його за курення папіросок під стіжком сіна. Направду жах збирає, коли подумаємо, що 9-літній хлопчина селюх курить і відтак вішається. Опіка родичів справді недбайлива.

— **Чеки без покриття на 130.000 зол.** У Рівному фірма „Хлеболяс" пустила в обіг значну кількість чеків без покриття на суму понад 130.000 зол. Поліція арештувала у звязку з цією аферою: книговода фірми Е. Бухбіндера та власників фірми М. Гронфіля, Д. Ґальміца і М. Фельдмана.

— **Величава жалібна маніфестація.** Перед домовиною Марконія, що її виставили на публичний вид у катедрі Санта Марія Делі Анджелі цілих 14 годин дефілювали непроглядні маси народу. Домовина і катафальок тонули в квітах. З катедри перевезли домовину на стацію, звідки спеціяльним поїздом відвезли до Больонії. Аж 5 ваґонів було заповнених вінками й квітами. Больонія приготовила свому синові величаве привітання. Губернатор Риму кн. де Кольонна в імени уряду передав домовину з тлінними останками Марконія представникам Больонії. На чолі жалібного походу, який рушив до катедри св. Петронія, йшли: кн. Ґенуї та представник фашистівської партії, війська, академії, університету в Больонії. Жалібне богослуження відправив кардинал А. Рікка.

— **Вязні будують касарні.** В околиці Фрідріхсгафен будують ряд великих військових касарень. При будові працюють політичні вязні з вязниць, або концентраційних таборів. Всіх робітників сторожать дуже пильно.

З кіна.

Кіно Коперник: „Мельодія закоханих сердець" („Страдіварій").

Одна з кращих фільм за останні місяці, дбайливо приготовлена й виведена, дуже добре обсаджена Густавом Фреліхом в ролі австрійського офіцира та Сибілею Шмід в ролі італійської скрипачки. Осередком фабули є дорогоцінна скрипка будови славного Страдіварія, яку в спадщині одержує згаданий офіцир і завдяки якій знакомиться він — но й очевидно здобуває укохану жінку. Фільма є зручним реверансом австрійського фільмового виробництва перед Італією, нинішним союзником Австрії; не тільки з огляду на тему, взяту із італійської історії (Страдіварій) та зручно сплетеною з передвоєнною ц. к. монархією, але й з боку психольогічного, представляючи італійців в найбільш благородному освітленні.

Кіно Атлянтік: „Справа Аштон".

Герберт Маршаль, відомий представник благородних типів американської фільми, має у фільмі „Справа Аштон", досить запутаній, але цікавій історії „подвійного життя" гарне поле до попису. Жаль тільки, що його партнерки цим разом не на тій же висоті. Фільма назагал цікава.

☦ Посмертні згадки.

Леонтина Білевич, учителька жіночої школи в Буську по короткій та важкій недузі спочила вічним сном по трицятьлітній важкій праці. Похорон відбудеться у неділю 25. ц. м. в год. 12.30 із крипти вірменської катедри на Янівський цвинтар. В. її П.

Спортові новинки.

Остаточне устійнення табелі Окр. Ліґи. На підставі рішення ЛОЗПН, який по соломонівськи частину пунктів Погоні І Б відібрав, частину валишив, Погонь І Б залишається в О. Л. Спадає II Сокіл і Корона.

Невже побільшать О. Л.? Імовірно львівську О. Л. побільшать, бо ЛОЗПН вислав відповідне письмо до ПЗПН-у у Варшаві. На будуче булоб 14—16 клюбів в О. Л., які гралиб у двох групах. Імовірно всі дружини залишаться в О. Л. і крім того зачислилиб Юнак, Сян, Креси й Білий Орел та стрийську Погонь до Окр. Ліґи.

У. С. К. Добромиль вступив до ЛЗОПН-у і гратиме вже в осінній рунді в перемиській групі Ц-класи.

Буй-Тур — Січ (Добряни), Юнак (Ременів) — Чорноморці. Змагання цих дружин відбудуться на грищі Сокола-Батька в год. 3. попол. Ціни вступу д. дешеві.

Дописи.

НАДВІРНА.

З життя українських ремісників. По довгих заходах деяких міщан з Надвірної, головно заходом п. Григорія Андрійовича при видатній співпраці п. інж. Осипа Свища основано ремісниче т-во як філію Т-ва „Зоря" у Львові. Перші Загальні Збори відбулися 27. м. м. в салі „Просвіти". Зборами проводив п. Г. Андрійович. Успішною виявилася підготовча праця, бо на зборах явилося 115 членів-ремісників, які з увагою слідкували за ходом нарад і з великим зацікавленням вислухали організаційного реферату голови львівського Т-ва „Зоря" дир. Юрія Сидорака. В дискусії забирали голос: інж. О. Свищ, Д. Килиман, І. Розумович, М. Андрійович і Г. Дунець. Усі промовці торкалися справи розвитку новооснованого т-ва. Привіти зложили: д-р М. Николайчук від освітніх і економічних товариств та установ Надвірної, запрошуючи одночасно членів „Зорі" до співпраці на терені надвірнянськім та відпоручник українських купців п. М. Демянчук, який заявив, що ремісництво найближче споріднене з купецтвом, висловив радість з організації ремісників та обіцяв свою співпрацю. Головою філії вибраний п. Григорій Андрійович. До виділу ввійшли: Іван Луців, Іван Захарко, Іван Леґінович, Михайло Николайчук і Володимир Дунець. Заступники: Микола Дисько, Михайло Іроденко, Юрко Юркевич. Контрольна Комісія: Микола Гринішак і Дмитро Полатайко. З перших починів можна здогадуватись, що філія буде розвиватися.

ГОРОДОК.

Справа науки релігії у школах в Городку незалагоджена від 3-х років. Перед війною було в Городку трьох українських катехитів. Тепер шкільні власти не хочуть признати навіть двох катехитів, хоча перед війною було лише пять шкіл, а тепер маємо в Городку аж 8 шкіл з подвійним майже числом учеників (ць). При тому число дітей з року на рік зростає. Отже для 8 шкіл і коло 800 учеників (ць) гр.-кат. обряду є досі лише один катехит, хоч є три школи семикласові, а три школи віддалені від центра міста по 3—6 км. Тому необхідне вдержання другого етату для гр.-кат. катехита. Тимчасом протягом останніх 4-ох років не було науки релігії для дітей гр.-кат. обряду в деяких шко-

* * *

З уваги на велитенську відосередню силу, що повставала підчас танцю з Кльоцею, я держався з усіх сил її пухких рамен, одначе чув, що мої сили вичерпуються. Обертала вона мене, не я її. Та це ще не була ніяка трагедія. Правдива трагедія мала щойно згодом початися.

Цю трагедію спричинив італійський макаран, що його подали згодом підчас вечері.

— Хто сяде коло о. декана? — питала ввічливо імость.

Місце коло о. декана було почесне, але ніхто до нього не рвався, бо господар дому був незвичайно балакучою людиною.

— Пані добродійко, нехай сідає Брунька. Він любить політику — заявив Біскуп.

Була тоді година 11. перед північчю, Кишки перейшли вже з фокстрота на коломийку, але це нічого мого шановного співбесідника не обходило, бо він набравши повний рот макарану з печенею, говорив без упину.

Вміти їсти — це штука, але вміти їсти італійський макаран — це вже правдиве мистецтво, як сказав би М. Островерха. Я тієї штуки не вмів, тому за кожним разом, коли пробував піти за прикладом свого сусіда і впустити до рота двометрову рурку макарану, я давився, або проковтий макаран втікав мені з рота на землю.

Я бачив, що мої товариші спокійно насичували свій голод, бачив, що давились але зі сміху, приглядаючись моїм безнадійним змаганням із макараном. А декан говорив, говорив, не даючи мені ні хвилинки відпочинку. Вечеря кінчилась, а я не зїв ще навіть половини своєї порції.

А декан говорив...

А відтак устав ізза стола, перехрестився і:

— Дякуємо, тобі, пані матко, що ти нас нагодувала. Молоді, гайда до забави!

І знову почались танґа на салі і фокстроти в моїх безталанних кишках.

Згодом вийшли всі до садочку, щоб натішитися місячною ніччю та трохи поспівати.

З цієї нагоди рішив я скористати.

Коли ціле наше славне товариство мріяло до пуцуловатого місяця, що саме викотився зза розхрістаної липи, і дивними голосами виводило:

„Ніч яка місячна, зоряна..."

а йому однозгідним хором відповідала гавкітня собак із цілого села, тоді я висунувшися назадгузь із товариства, шугнув до їдальні, де розіспана прислуга не вспіла позабирати ще останків вечері зі стола.

Коли я кінчив уже доїдати нещасний, але такий смачний макаран, рипнули двері. Ледви відскочив я за віконну занавісу, як до їдальні ввійшла Кльоця.

Глипнувши на таріль, розвела руками. Відтак схрупавши хусник печені, що я не вспів її зїсти, пішла до кухні.

Прожогом метнувся я на двір.

Пуцуловатий місяць підсміхався, собачня вила а я втягнувши повні груди різкого, нічного повітря, гукнув з усієї сили:

„Ніч яка місячна, зоряна..."

— — — — — — — — — — — —

Це був мій найприємніший спомин із тих ферій.

дах навіть цілий рік і кілька місяців і не вже двома наворотами. В шкільному році 1936-37 не було також науки, бо нема катехита взагалі почавши від 26 грудня 1936. Батьки і молодь гр.-кат. обряду побоюються, що також в новому шкільному році 1937-38 знову не буде правильної науки релігії гр.-кат. обряду в публичних школах у Городку, у Дроздовичах і Стоділках та в державній коедукаційній гімназії. Формальною причиною до необсаджування другої катехитури є те, що для гімназіяльного катехита є за мало годин, бо є мало учеників. Але в народніх школах є коло 800 учеників, які відбувають науку релігії в 28-ох клясах. Яких 80 і кілька годин науки релігії гр.-кат. обряду хіба вистарчає аж надто для двох катехитів. Всякі заходи за зміну того лиха були досі безуспішні, не зважаючи на численні депутації. В 1936 р. громадяни Городка телеграфували в цій справі до міністра освіти і до нунція у Варшаві, опісля в 1937 р. вислали знову меморіяли до шкільної кураторії у Львові, міністра освіти і до папської нунціятури у Варшаві, але і ці заходи не принесли бажаних успіхів. В 1936 р. дістав місцевий парох о. Епіфаній Роздольський дозвіл переопитати і вписати ноти до шкільних свідоцтв на 3 тижні перед кінцем року, а в 1937 р. на два тижні. Ясно, що така поведінка викликує дуже гіркі почування кривди серед громадян українців, яких діти ростуть без науки релігії, хоч мусять поносити всякі повинности і податки для держави. Тому то мешканці Городка, Стоділок і Дроздович апелюють до церковних і шкільних властей, щоби видали відповідні доручення щодо навчання релігії гр.-кат. обряду у всіх вселюдних школах і в державній гімназії в Городку.

Найкращу вудженину, добре мясо і свіжі товщі
дістанете завжди у мясарських крамницях
„ЦЕНТРОСОЮЗУ“
Ринок 2, Зибликевича 2, На Байки 8. Личаківська 50, Жовківська 175, Кентшинського 21, Замарстинівська 36.
2989 19—30

ДОЛИНА.

Повітовий зїзд духовенства. Дня 18. ц. м. відбувся в Долині повітовий собор священників з чотирьох деканатів: долинського, болехівського, рожнітівського і перегінського, на який прибуло 44 священники. Вигołошено три реферати: о. М. Чорнега, парох Долини мав реферат на тему „Душпастирювання під теперішню пору на Підкарпатті“, о. Бабяк з Дідушиць Вел. на тему: „Як поправити матеріяльне положення духовенства“ та о. дек. Соловій з Новиці на тему: „Одностійна поведінка духовенства в національній роботі“. Крім того о. дек. Патрило з Перегінська доповнив економічний реферат о. Бабяка. Присутній як гість о. д-р Костельник говорив на тему стигматизації Насті Волошин і недоцінювання цієї справи деякими нашими колами, а о. М. Чорнега, як відпоручник окружного відділу Т-ва св. Андрея обговорив актуальні справи цього станового товариства. По рефератах була оживлена дискусія. Наради тревали від год. 11-ої до 7.30 вечором. Рішено змінити працю духовенства не лише на церковнім, але і народнім полі, дальше змагати до одноформности богослужень, головно Служби Божої. Рішено поступати одностайно у справах урядування парохіяльних урядів та вислати делегацію до долинського старости, щоб обговорити відношення адміністраційних чинників до духовенства. Рішено дальше скликати раз на рік такий повітовий собор, щоб обговорити актуальні справи і взаїмну заохоту до праці. Треба признати, що цей собор відбувся дуже поважно та серед великого зацікавлення.

КАЛУЩИНА

Ювилей чит. „Просвіти“ з нагоди 40 ліття святкувало 18. ц. м. село Студінка. Службу Божу відправив довголітній парох та організатор села Студінки, тепер парох Долини, о. М. Чорнега, патріотичну проповідь виголосив о. Коваль з Медині. Опісля відбулася академія на двірському майдані. По отворенні академії та привитанні гостей господар Гринь Мостиський відчитав історію читальні. З хоровими продукціями виступили хори з Войнилова, Калуша-Загіря, Підгорок і Кудлатівки, грала орхестра з Хотіня. М-р Ничай відчитав довший привіт від Матірного Т-ва, п. Климишин зложив привіт від філії „Просвіти“ в Калуші, п. Цимбалістий від філії „Просвіти“ в Войнилові. Крім того склали привіти о. М. Чорнега і представники читалень Загіря-Калуш, Хотінь, Підмихайле, Копанки, Кудлатівка, Вістова, Мислів, Бабин Зарічний і Середній та Підгірки. Академію закінчив місцевий парох о. Гусак короткою промовою, а орхестра відіграла національний гимн. По короткій перерві відбулась народня забава (фестин), на якій виводили ритмічні вправи молоді члени всіх околичних читалень та інших організацій. Вправи всім дуже подобались і тревали коло 3 години. Участь в цьому ювилейному святі взяло кілька тисяч людей з доколичних сіл.

Обуву і панчохи
Del-Ka
в часі літньої випродажі можна ще дістати за безцін у всіх філіях.

Підчас спеки холодимося
МОРОЗИВОМ
тільки з фабрики
„Фортуна Нова“
Тел. 226-14.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Жіночі торбинки
течки, портфелі, портмонетки, валізи, ак- сесори, поручає і направляє по найдешевших цінах робітня римарсько-галянтерійна Н. БАРЕР, Львів, Сикстуська ч. 2 побіч фірми Саламандра.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ВОРОХТА.

25. VII. Ніч під Івана Купала.

З Ворохти іде театр до Жабя, Косова і Кут.

Великий Театр:

Неділя, 25. VII. Виступ „Варшавського Цирульника“ — Ревія „Фронтом до радости“.

РУКАВИЧКИ шкіряні
імітація дунських шовкові
у великім виборі — дуже дешево
ДІМ ВОЛІЧКИ — Львів
Сикстуська 2. — (побіч Брами).

КІНА.

АПОЛЬО: „Тітка Карла“.

АТЛЯНТІК: „Справа Аштон“ („Забута клича“).

ВАНДА: „Не відходи від мене“, „Виправа на Монго“.

ҐРАЖИНА: „Чоловіка до вибору“, „Ванесса“.

ЕВРОПА: „Двоє в товпі“, „Любе дівча“.

КАСИНО: „Ніч в опері“, „Руки завикли“.

КОПЕРНИК: „Мельодія закоханих сердець“.

МАРУСЕНЬКА: нечинне.

МЕТРО: „Дай мені твоє серце“, „Чоловік, що розбив банк у Монте Карльо“.

МІРАЖ: „Армія Еви“.

МУЗА: „Детектив Олена Гарфільд“, „Королівство за поцілуй“.

ПАЛЯС: „Малий чародій“.

ПАКС: нечинний.

ПАН: нечинне.

РАЙ: „Болек і Льолек“ з Димшою.

СВІТ: „Капітан Блюд“ і ревія.

СТИЛЕВЕ: „Шампанський вальс“ і ревія Рефрена.

ТОН: „Вожд червоношкірих“.

УТІХА: „Бавуті“ і ревія.

ХИМЕРА: „Американська авантура“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5).
„Бельгія“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 25. липня 1937.

БЕРЛІН 14.00 Уверт. з плит, 15.00 Концерт з плит, 18.00 Розр. музика, 19.20 Концерт солістів, 20.00, 21.00 Веч. концерт; БІЛГОРОД 18.10 Концерт орх., 22.20 Розр. музика, 22.50, 23.00 Танк. музика; БУДАПЕШТ 15.50 Робітн. хор, 17.00 Форт. речіталь, 18.05 Мадяр. нар. пісні з циган. орх., 19.45, 20.00 Сальон. музика, 23.00 Концерт орх.; ВІДЕНЬ 15.40 Орх. мандолін., 19.40, 20.00 Концерт орх., 20.35, 21.00 Фестівль із Зальцбурга, 21.45, 22.30, 23.00 Веч. концерт; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.30 Балет. музика, 18.00, 19.00 Гарні мельодії, 20.00, 21.00 „Цар і тесля“ оп. Льорцінга 22.30 23.00, 24.00 Танк. музика; КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття; МІЛЯНО 17.15, 18.00 Розр. мельодії, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 Концерт орх., 23.30 Танк. музика; МІНХЕН 18.00, 19.00 Вес. муз. вадиція, 20.00, 21.00 Давня пісня — вязан., 22.30, 23.00 Танк. музика; ПРАГА 19.05 Концерт орх., 22.35, 23.00 Джез. музика; РАДІО ПАРІ 15.00, 15.45 Пісні, 15.15, 18.00 Концерт орх., 20.15 Спів. речіталь, 23.00, 24.00 Танк. музика; РИМ 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Циганерія“ — оп. Пучіні, 23.30 Танк. музика.

Понеділок, 26. липня 1937.

БЕРЛІН 14.15, 15.00 Розр. концерт, 17.00 Солісти, 18.00 Розр. мельодії, 19.20 Концерт квартету; БІЛГОРОД 18.10, 21.00 Рад.-орх., 22.20 Форт. речіталь, 22.50 Танкова музика; БУДАПЕШТ 13.30 Спів. і скрипк. речіталь, 17.30, 18.00 Циган. музика, 18.55, 19.00 Сальон. музика, 22.00 Концерт опер. орх., 23.25 Циган. музика; ВІДЕНЬ 13.10 Розр. концерт, 17.40, 17.55 Співоч. і форт. речіталь, 19.25, 20.00 Фр. опер. музика, 21.40 Танки в форт. інтер., 22.20, 23.00 Танк. музика; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Оперет. мельодії, 16.00 Розр. концерт, 19.00 Муз. авдиція, 20.10, 21.00 Камер. концерт, 22.30 Нічна музика, 23.00 Легка і танкова музика; КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття; МІЛЯНО 17.15 Скрипк. речіталь, 19.00, 20.40 Розр. музика, 21.00 Вальси й марші, 21.50, 22.00 Камер. концерт, 23.10 Танкова музика; МІНХЕН 16.15 Концерт солістів, 17.15, 18.00 Розр. концерт, 19.00, 20.00 Вес. веч. таку, 21.10 Етюди Шопена; ПРАГА 16.10 Військ. орх., 17.05 Сальон. музика, 17.40 Співоч. речіталь, 18.15 Пісні Шуберта; РАДІО ПАРІ 15.45 Форт. речіталь, 17.00 Орхестра, 19.03, 19.45 Спів. речіталь, 20.45 21.00, 22.00, 23.00 Симфон. концерт; РИМ 17.15 Камер. концерт, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Симфон. концерт, 22.15 Розр. мельодії, 23.30 Танк. музика.

Вівторок, 27. липня 1937.

БЕРЛІН 14.15, 15.00, 18.00, 20.10 Розр. музика, 19.20 Улюблені мельодії, 21.00 Поезії і музика; БІЛГОРОД 18.00 Радіо-орх., 18.45 Скрипк. речіталь, 20.00, 21.00 Симфон. концерт, 22.15 Співоч. речіталь, 22.45 Танкова музика; БУДАПЕШТ 17.00 Джез. музика, 18.25 Сальон. музика, 21.40 22.00 Твори Донавія, 23.00 Циган. музика, ВІДЕНЬ 16.05 Орх., 17.25 Солісти, 17.50 18.00 Форт. речіталь, 22.20, 23.00 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Фантазія на органах, 16.00 Попол. музика, 18.00 Форт. речіт., 18.40 Шаляпін співає, 19.00 Муз. авдиція, 20.10, 21.00 Танк. музика, 22.30 Нічна музика; КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття; МІЛЯНО 17.15 Віольонч. речіталь, 19.00, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Циганерія“ оп. Пучіні; МІНХЕН 16.15 Вес. муз. авдиція, 17.15, 18.00, 19.00 Розр. музика; ПРАГА 18.15 „Касанова“ муз.; 20.55, 21.00 Фільгарм. орх.; РАДІО ПАРІ 16.00 Концерт америк. консерват.; РИМ 17.15 Танк. музика, 20.40 Розр. музика, 22.15 Віольонч. речіталь, 23.00 Танк. музика.

Зол. 7·— Щасливі обручки
з 14 кар. золота
тільки у Б. ҐРІНБЕРҐА, Сикстуська 4

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 25. липня 1937.

8.00 Сигнал часу і пісня, 8.03 Ран. денник, 8.15 Авдиція для села, 9.00 Трансмісія із скавт. обозу в Сераковї, 11.00 Розр. музика з пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Симфон. орх. з Вильна, 13.00 „З життя польс. театру в Києві“, 13.10 Розр. концерт, 14.10 Фрагм. повісти В. Лозінського „Перші Галичани“, 15.00 Авдиція для села, 16.00 „Танці“ — солісти з форт., 16.30 Плити, 17.00 Театр уяви: „Концерт“ ком. А. Фредра, 17.30 Репортаж з життя, 18.00 Розр. концерт для дітей і молоді, в перерві 18.55 „Харбін“ фейл., 20.00 Концерт солістів, м. ін. бас А. Поліщук, М. Байлова, 20.35 Льв. спорт. вістки, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Вечірн. денник, 21.00 Спорт. вістки, 21.41 Збірні спорт. вістки, 22.00 Скрипк. речіт. з фортеп., 22.30 Пісні Шумана в форт., 22.50 Ост. вістки веч. ден., огляд преси і метеор. комунікат, 23.00 Танк. музика з пл., 24.00 Орх. Т. Серединського.

Понеділок, 26. липня 1937.

6.15 Ран. пісня, 6.18 Руханка, 7.00 Ран. денник, 7.10 Музика з плит, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Плити, 12.25 Муз. легенда — пл., 12.40 З робітні до робітні, 13.55 Легка музика з пл., 14.55 Львівська біржа, 15.00 Танк. сюїти з пл., 15.35 Львів. біжучі вістки, 15.45 Господ. вістки, 16.00 Гутірка для старших дітей, 16.15 Пісні, 16.45 „Парацельзус“ фейл., 17.00 Концерт з Варшави, 17.50 „Грушка“ гутірка, 18.00 Фейлетон, 18.10 Легка музика з пл., 18.30 Техн. скринька, 18.40 Завтр. програма, 18.45 Льв. спортові вістки, 18.50 Акт. гутірка, 19.00 Отріл. авдиція, 19.40 Спорт. гутірка, 19.50 Спорт. вістки, 20.00 Вязанка мельодій; в перерві 20.45 Вечір. денник і актуальна гутірка, 21.45 Говорена повість: „Вакації“, 22.00 Форт. речіталь, 22.35 Хвилина Пучіні з пл., 22.50 Ост. вістки веч. денника, огляд преси і метеор. комунікат, 23.00 З альбому спікера, 24.00 Конц. орх.

Вівторок, 27. липня 1937.

6.15 Ран. пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з пл., 7.00 Ран. денник, 7.10 Музика з пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Цісар. вальс — пл., 12.25 Вел. марші з пл., 13.55 Легка музика з пл., 14.55 Львів. біржа, 15.00 З ріжн. сторін — пл., 15.40 Львів. біж. вістки, 15.45 Господ. вістки, 16.00 Географ. загадка для старших дітей, 16.20 Смичк. квартет, 16.50 „Страшний бір“ фейл., 17.05 „Із світа оперетов“ орх., 17.50 Актуальна турист. гутірка, 18.00 Фінанс.-господ. актуальн., 18.10 Легка музика з пл., 18.25 Літературні хвилини, 18.40 Завтр. програма, 18.45 Льв. спорт. вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 „Кава з кожушком“ скеч, 19.15 Спів. речіт., 19.50 Спорт. вістки, 20.00 Розр. концерт, в перерві 20.45 Веч. денник і хлібор. вістки, 21.45 Говорена повість: „Вакації“, 22.00 Славні вальси з пл., 22.50 Останні вістки веч. денника, огляд преси і метеор. комунікат, 23.00 Концерт бажань, 23.30 Танк. музика з дансингу, 24.00 Концерт орх.

БІРЖА.

Гроші.

Львів дня 25 липня 1937.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·33, 88·90 Доляри американські 5.29·50, 5.27·00, доляри канад. 5.28·50—5.26·00. Фльорени гол. 293 22—291·50, Франки фр. 19·95—19·70. Франки швайцарські 121·83—121 03, Фунти анг. 26·40—26·24, Гульдени данц. 100·2.—99·80, Корони ч. 18·50—17·50, Кор. дан. 117·8—117·05, Кор. норв 132·68—131 70, Корони шв. 136·13—135·15, Ліри італ. 23 70—23·3, Марки фінлянд. 11·68—11·20, Марки нім. 132·50 — 139 60, Шилінги австр. 99·20—98·50, Тель Авів 26·27—26·00, Марки нім. срібні 150·50 147·50

Акції.

Банк Польський 102·00. Цукор варш. 31·00, Ліліпоп 47·25, Стараховиці 30·50. Островець 26 50, Габербуш 37·50.

Тенденція вдержана.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 55·25. 55·,00 3 прц. інвест. 1 ем. 66·25, серія ненотована 1 ем. 65·50, серія 81·50, 5 прц. конв. 59·50 4 проц. пол. зел. 38·75, прем. дол. 38·00 38·50, 4 проц. консол 55·25, 56·00, 55·25 55·50, два ост. дрібні

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 25. липня.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·75 зол.
1 кг. масла бочков. вил. з опак. 2·80 зол.
Молоко . . . . . . 15—16 сот.
Яйця . . . . . . 3·20—3·30 зол.

Тенденція сильна на всі артикули.

ПОДЯКА.

По короткій і важкій недузі дня 5. липня ц. р. невблагана смерть забрала мені найдорожчого чоловіка і синові батька. Нещастя заскочило нас негайно і завдало нам страшний удар. На вістку про нежданy смерть, не було здається жадного громадянина в Копичинцях, що не співчував би разом з нами в лютому горю. Тому спасибі від нас усему громадянству Копичинеччини й Чортківщини, що взяло участь у величавому похороні і тим заманіфестувало свою пошану до покійного ПЕТРА СТАДНИКА, котрого усі знали як діяльного українця на копичинецькому терені. Зокрема складаємо вислови великої подяки дирекції Повітового Союзу Кооператив у Копичинцях, що фінансово занялася похороном та водночас усім тут. українським установам, зокрема організації „Луг", що причинилися до зорганізування похоронного походу. Луговій орхестрі за виконування похоронних маршів й чортківському хорові за жалібні пісні в часі дитгодинного похорону щире спасибі. Велику подяку хай приймуть також Всеч. священики, а саме: о. Шанковський, о. Малиновський, о. Литвинюк, о. Чорняк і о. Рижевський за ласкаву участь в похороні. Нехай Всевишній винагородить їм стократно за їхні труди і слова потіхи для нас.

Копичинці, 20. VII. 1937.

Дружина Ольга Марак Стадникова і син Арсен Плятон.

ОПОВІСТКИ.

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ займалася на своєму черговому повному засіданні дня 26. червня 1937 статтею, поміщеною в „Українських Вістях" ч. 95 під з. „1 грош п. Тиктора Рідній Школі боком вилазить" і прийшла до переконання, що замітки в тій справі дотично секретаря Рідної Школи, д-ра Мирона Коновальця, будьтоби він міг заступати на терені Головної Управи Р. Ш. якісь інші інтереси, ніж Рідної Школи, — є безосновні, неслушні й тимсамим кривдячі його особу. — Головна Управа Рідної Школи. 1337

МЕШКАННЯ

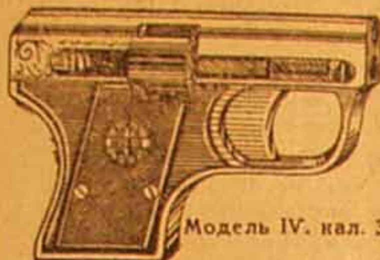
МЕШКАННЯ дво- і однокімнатні з кухнею і повним комфортом від серпня при вул. Обертинській 36 до винайму. Відомість також або телефон 250-25 год. 4—7. 3—3

Всі українці купують добрий і дешевий товар, як вовни, шовки, полотна і батисти у фірмі „МАНУФАКТУРА" Львів, пл. Капітульна ч. 3.

Увага. Вже появилися у продажі 2 нові моделі пістоль марки „Мубіс".

Модель V.

Модель IV. кал. 320

Тепер наша продукція обіймає 7 ріжних моделів алярмових пістоль, саме:

1)	модель	„Спортовий" —	1-стріловий		6 мм.
2)	„	„Люксусовий"	1-	„	6 „
3)	„	I	1-	„	6 „
4)	„	II	8-	„	6 „
5)	„	III	1-	„	кал. 320
6)	„	IV	5-	„	кал. 320
7)	„	V	6-	„	6 мм.

Просимо звернути увагу на наш знак фабричний з написом „Мубіс". Бережіться перед безвартісними наслідуваннями. Жадайте тільки пістолів гарантованої якости марки „Мубіс". Можна дістати всюди без позволення.

Фабрика Металевих Виробів 3—4

„Мубіс", інж. Неполомський і С-ка

Спілка з огр. відп. у Варшаві.

Жалюзії склепові всіх родів також **МЕТАЛЕВІ МЕБЛІ** поручає Фабрика „FABROL" Львів, вул. Б. Ґольдмана 3. тел. 206-29

Ціни конкуренційні. Цінники на бажання.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ВДОВА ПО СВЯЩЕННИКУ займеться домашньою господаркою у священика. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Солідна". 1316 3—3

ШУКАЮ ПРАЦІ при рільній господарці, на якій визнаюся якнайкраще і всесторонно. Можу працювати разом із моєю дружиною і 18-літнім сином за найнижчою винагородою. Зголошення: Василь Іванішин, Гуссаків, к. Пжемисьля. 1339

БУВША ВЧИТЕЛЬКА шукає праці. Зголош. до „Діла" під „Спокій" і культура". 1340

ВДОВА займеться домом у священика. Зголош. до „Діла" під „Солідна". 1340

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПИСАРСЬКА праця від 1. серпня ц. р. Треба писати на „Адлері" без похибки. Польський диктат. Не підхожим не відповідається. Нотар, Немирів. 1325

ДО ЛУЦЬКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ҐІМНАЗІЇ потрібний учитель німецької мови. Бажана особа з повними кваліфікаціями. Адреса Гімназії: Луцьк. вул. Плоцька 20. — Дирекція. 1324 3—3

КУПНО - ПРОДАЖА

ЗАПЕВНЕНА ЕҐЗИСТЕНЦІЯ. Новий дім зі склепом, трафікою і рестораном, дуже добре проспеup у Львові за 7·500 без довгу продасть „Трансакція". Львів. Длугоша 1.

В СНЯТИНІ пів реальности при головній вулиці біля Ринку зараз до продання. Зголошення до „Діла" під „Дешево".

РІЖНІ

ЛІКАРСЬКО - ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ Д-РА Б. БАРАНЕЦЬКОГО у Львові, вул. Миколая 23, ріг Зиблікевича по причині вакацій нечинне до 24. серпня ц. р. 1835 1—6

ПЛАЩІ ІМПРЕҐНОВАНІ жіночі, мужеські, дитячі найдешевше джерело: Виробня „ПАЛЮМ" Львів, Гетьманська 22, побіч Музею. 1120 7-10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2946 71-100

БОН-ТОН вимагає чистої гардероби й комірців із пральні Кульчицького, Личаківська 117. 637 16-?

НАПРАВА лазничкових печей всякого роду — роботи бляхарські — ВОЛОДИМИР ЛУЧКО, Львів, Оссолінських 8, тел. 257-63. 1233 11-?

МЕБЛІ всілякого роду, догідні умовини „МЕБЛЬОСКЛАД", Казимирівська 25.

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Бувший асистент очної клініки львівського університету

Окуліст

Д-р Юлій Драк

вернувся і ординує від 11—13 і 14—17.30

Львів, вул. Сикстуська ч. 56. Тел. 227-65.

Специяліст венеричних та шкірних недуг і лікарської косметики

Д-р ФІШЕР

б. довголітній лікар асистент дерматольоґ. клінік у Берліні, Відні та Празі

перенісся і ординує тепер від 9—1 і 3—7

ЛЬВІВ, ВУЛ. КІЛІНСЬКОГО 3.

напр. Віденської каварні

Тел. 251-68, Сепаратові ждальні.

SZACH ВАРШАВА.

Незрівнянний в якості пудер і крем ЯПОНСЬКИЙ БІЛИЙ БОЗ завдяки якому стає цера ОКСАМИТНО-МАТОВА.

Ціна коробки з пушком зол. 1.25.

2910 20—?

В гори — на літнища треба відповідного вбрання; просимо жадати безплатних зразків і цінників; висилаємо відворотно.

ВИСИЛКОВИЙ ДІМ **Е. Ф. БОРИС**

Перемишль, скр. 185.

КІР

Львів, Усійського 6 Тел. 280-88

Станиславів, 3-го Мая 4.

ПЛЯНИ КОШТОРИСИ БУДОВИ.

ҐАЗОВІ СВІЧКИ „Excelsior"

Подешевіли і всюди можна купити по 3·50. Одна свічка вистарчить на 30 мтр.³ Головний склад Е. ФЕДЕРБУШ, склад фарб Львів, Казим. Вел. 28. Тел. 244-28. 3—6

БРИТВИ

найліпші, ґарантовані. світових марок продає по найнижчих цінах оказійно фірма **С. ФЕДЕР** ЛЬВІВ, Сикстуська ч. 7 Коперника ч. 13 а

Шукаєте праці? —

Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.